

Občinski list

Glasilo občine Renče-Vogrsko

22 ŠOLA
Pustno rajanje v
Vrtcu Renče

7 IZ KRAJEVNIH SKUPNOSTI
Kotalkarji kotalkarskega
kluba iz Renč letos
ponovno uprizorili
božično-novoletno
kotalkarsko revijo
»Mali princ«

18 IZ KRAJEVNIH SKUPNOSTI
Božič in žive jaslice
na Vogrskem

28 ŠPORT
Najuspešnejši
športniki in
društva leta 2015
v Gimnastični zvezi
Slovenije

Spoštovani bralec!

Prijazno pozdravljeni v tem novem letu, ki se je že poslovilo od januarja in skoraj že od februarja.

Mesec februar nas razveseljuje z daljšimi dnevi in prvim pridihom pomladi. Ponudil nam je veliko: kulturo, zabavo in ljubezen.

Počastili smo spomin na našega največjega pesnika Franceta Prešerna s Prešernovim dnevem, slovenskim kulturnim praznikom.

Ko je otrok vprašal mamo, kaj je kultura in kdo se z njo ponaša, mu je le-ta skromno razložila.

Kultura nas sprejme, ko se rodimo, raste z nami, ko se igramo, hodimo v šolo, v službo hitimo.

Ko smo veseli, z nami se smeje, ko žalostni smo, nam dušo ogreje.

Pesmi in knjige nam piše, slike nariše, les obdeluje, kamen oblikuje.

Pravljice bere, se z lutkami igra, iz ekrana se smehlja, naravo ohranja, stavbe vzdržuje in staro z novim povezuje.

Prijazno z vsemi se rokuje, prešerno poje, lepo pozdravlja, ob odhodu se poslavlja, je naša zgodovina in naša domovina.

Od rojstva do smrti z nami živi, kultura sem jaz, si ti, smo mi vsi.

Pustne šeme so v pisanih barvah, vseh oblik, smešnih in malce grozljivih, s piščalkami, trobentami, zvonci preganjale zimo in vabile pomlad.

Valentin – prvi spomladin, prinese ključ do korenin, zato se po starem kmečkem koledarju na ta dan začne prvo delo v vinogradih in po vrtovih. Na sv. Valentina naj bi se tudi snubili ali ženili ptički. Danes pa Valentina povezuje z ljubeznijo. Naj ne bo to le praznik zaljubljenec, ampak vseh tistih, ki se imamo med seboj radi.

Upam, da vam je bilo dano doživeti in živeti vse. Ljubezen, zabavo in kulturo.

In sedaj bomo skupaj pričakali pomlad. ■

| Alenka Gregorič

Intervju z županom

Za tokratno županovo besedo **sva se z županom dogovorila za krajši intervju, za nekaj vprašanj, kot bi mu jih postavili občani. Na prvi pogled se to zdi lahka naloga, ampak ni ravno tako. Naj ga vprašam, zakaj v letošnjem proračunu ni sredstev iz evropskih skladov, čigava je krivda za to? Ali morda, kam je šel ta ali oni denar? Kdaj bo urejena kolesarska steza? Kako kaj kaže z gradnjo čistilnih naprav in kanalizacijskega omrežja?**

Po razmisleku pa ugotovim, da bi morda našega župana spoznali malo bolj osebno. Naj raje pove kaj o tem, kako se v naši občini počuti, kakšna se mu zdi občina in občani. Letos poteka deseto leto njegovega županovanja, zato naj pove, kakšne so njegove izkušnje, kaj se njemu zdi dobro ali slabo. Seveda se ne morem izogniti vprašanju, kako deluje občinska uprava in kaj lahko v naši občini pričakujemo v prihodnje, kaj se je naredilo prav in kaj narobe. Spoznajmo našega župana in njegov pogled na občinsko dogajanje.

Spoštovani gospod župan, poteka deseto leto vašega županovanja naši mali občini. Kako bi z eno samo ali le nekaj besedami opisali našo občino?

Začeli smo s sloganom, da želimo postati podeželska občina, prijazna ljudem in okolju. Mislim, da smo to uresničili in tako tudi živimo.

Kaj pomeni biti majhna občina? Gotovo so prednosti, kaj pa slabosti, kako jih lahko presežemo? Kaj so prednosti manjše občine?

Res je, so prednosti in slabosti. Velike občine so brezosebne, pri nas pa ni tako. Ker smo majhni, se tudi bolje poznamo, delovanje je bolj transparentno, komunikacije je več. Delovanje občine je dejansko vpeto v vsakdanjik ljudi in problemi se v grobem lažje evidentirajo in obvladujejo. Drugi vidik oz. slabost tega pa je, da si ljudje ustvarijo občutek, da je občina dolžna poskrbeti za prav vse in da njene pristojnosti nimajo omejitev.

Specifika naše občine je velika razpršenost poselitve, kar ima za posledico velike stroške izgradnje in vzdrževanja prometne infrastrukture, kanalizacijskega in vodovodnega omrežja ... Vse to je seveda obvladljivo, če znamo pravilno oceniti nujnost investicij in počakati na pravi trenutek za izvedbo.

Vrnimo se deset let nazaj. Kaj je bilo ključno, da ste se odločili kandidirati za župana novonastale občine? Kakšne so lastnosti, ki jih mora imeti župan katerekoli občine?

Po naravi in poklicu sem graditelj. Nova občina pa je bila infrastrukturno precej podhranjena, zato sem tu videl velik izziv. Ocenil sem, da imam vsaj približno dovolj izkušenj in delovne vneme za županovanje, pa tudi vizijo razvoja nove lokalne skupnosti. Na skoraj vseh področjih sem videl možnost izboljšav.

Pri županovanju pa so ključne lastnosti poštenost in nepristranskost, širok spekter znanj, sposobnost sprejemati ključne odločitve, odločnost ...

Kakšna sploh je vloga župana, na kaj vse lahko vplivate? Vsi vemo, da vsakemu radi prisluhnete, vendar je človeško, da vsakemu ne morete pomagati. S kakšnimi razlogi se občani lahko obrnemo na vas, v kolikšni meri lahko pomagate?

Osnovna naloga župana je skrb za realizacijo proračuna, ki ga sprejme Občinski svet. Se pa kot župan trudim ohraniti povezovalno vlogo med različnimi družbenimi skupinami in seveda skrbeti za uravnotežen razvoj vseh treh krajevnih skupnosti. Občanom, pa tudi drugim, sem na razpolago vsako sredo na tako imenovanih govorilnih urah, kjer posameznikom pomagam reševati tegobe z vseh področij. Do sedaj sem v okviru govorilnih ur opravil že okrog tisoč razgovorov in sem posledično zelo dobro informiran o dogajanju v občini na vseh področjih.

Delo župana vsekakor ni lahka naloga. Vsakodnevno se srečujete z različnimi projekti, prošnjami, preizkušnjami. Katera je bila po vašem mnenju vaša dosedanja najboljša županska poteza?

Vsekakor sem najbolj ponosen, da smo ohranili vse tri krajevne skupnosti kot pravne osebe. Poseben izziv je bilo ohraniti šolo in vrtec na Vogrskem, saj se je v začetku to zdelo skoraj nemogoče; danes pa je v prenovljenem objektu skoraj sto otrok. Ponosen sem tudi na to, da smo s sicer veliko napora skupaj s KS Bukovica-Volčja Draga pridobili lastništvo celotnega objekta kulturnega doma v Bukovici in ga primerno obnovili. Seveda je izjemnega pomena tudi največja investicija v desetih letih, to je izgradnja renške obvoznice. Ta projekt je bil začel že v MONG, vendar je bil zaradi velikih administrativnih ovir ustavljen. Z veliko spretnosti in pripravljenosti družbe Goriške opekarne, d. d., da kot soinvestitor sodeluje pri projektu, je bila obvoznica skupaj z novozgrajenim mostom naposled le dana občanom v uporabo.

Danes se lahko le nasmehnem ob eni izmed dogodivščin: v tistem času je bilo zelo popularno »žeganjek« cest ob otvoritvah. Tako se je nekaj dni pred otvoritvijo zglasila pri meni skupina občanov, ki je zahtevala, da se cesta »žegna«, saj bodo sicer nekatera občinska društva bojkotirala otvoritev. Takoj za njimi pa je vstopila v mojo pisarno druga skupina, ki je zatrjevala, da v kolikor se bo cesto »žegnalo«, društva ne bodo sodelovala pri otvoritvi. Z nekaj potrpljenja in razumevanja smo le prišli do tega, da smo se vsi skupaj veselili nove pridobitve.

Kaj pa najraje počnete kot župan?

Biti župan ni funkcija, ki prinaša določene naloge – temveč je način življenja in doje-manja okolice in ljudi. V času županovanja spremljam vse generacije in se udeležujem zelo raznovrstnih dogodkov, nekateri prinašajo veselje, drugi solze, a vsi so pomembni. Ves čas se trudim ljudi razumeti in jim stati ob strani. In ko se mi je pred časom prvič zgodilo, da sem prišel domov in sem na kljuki vhodnih vrat našel vrečko z radičem, sem vedel, da delam prav.

Na volitve ste vedno pristopili kot neodvisen kandidat s podporo volivcev, niste član nobene politične stranke. Je to vedno prednost ali je včasih ta neodvisnost tudi slabost?

Tega ne vidim ne kot prednost ne kot slabost. Gre zgolj za moje lastno prepričanje,

da mora župan takšne občine imeti podporo pri ljudeh zaradi tega, ker ga prepoznajo kot človeka, ki bo najbolje poskrbel za njih – in ne zaradi pripadnosti eni izmed političnih elit.

Na katere načine lahko poskrbimo, da občani, sploh mladi, ostanejo v naši občini? Kaj lahko mladim manjša občina ponudi?

Občina vsako leto razpiše 35 štipendij, ki se izplačajo v enkratnem znesku. Prednost imajo tisti, ki se šolajo za t. i. deficitarne poklice. Istočasno se podeli tudi 5 nagrad za mlade talente. Občina žal nima neposrednega vpliva na delovna mesta, skuša pa k temu pripomoči s soustanoviteljstvom Javnega sklada za malo gospodarstvo Goriške, ki z nepovratnimi sredstvi in ugodnimi krediti pomaga gospodarstvu, obrti in kmetijstvu. Prav tako skušamo ohraniti realno odmero komunalnega prispevka in nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča.

Mladim družinam pa stopamo naproti z denarno obdaritvijo ob rojstvu otroka, s sofinanciranjem nakupa delovnih zvezkov za šoloobvezne otroke ...

Želje in potrebe vseh občanov so vsekakor raznolike. Vemo, da se v naši občini veliko dogaja, imamo športna, turistična in kulturna društva. Je včasih težko biti raznolik in razvijati in ohranjati vse dejavnosti? Ker so časi težki in vsi jamramo o krčenju sredstev, kako lahko pomagata pri razvoju vseh društev?

Društveno življenje spodbujamo z javnimi razpisi, na katera lahko društva kandidirajo. Hkrati se trudimo, da jih vključujemo v

občinske prireditve in dogodke. Vsekakor je pomembno povezovanje med ljudmi in društvi. Na tak način je vse lažje.

Da zadovoljimo še tiste bralce, ki jih zanimajo tudi »grehi« naših občinskih predstavnikov, moram povprašati tudi o tem, kaj ni uspelo, seveda pa hkrati tudi pohvalite, kaj vse je uspelo. Že leta poslušamo, da je kriza, treba je varčevati, ni denarja. A kljub temu lahko rečemo, da gre občina po začrtani poti, popravlja se, gradi, prenavlja. Česa niste uresničili, kaj se je zamaknilo za (ne)določen čas in kaj lahko še pričakujemo, da se bo uresničilo?

Za neuspeh naše »politike« štejem neustreznost poslovne cone in parka tehnične kulture v območje degradiranega območja glinokopa Vogrsko. Kljub temu, da smo vsi deležniki občinske politike projekt zagovarjali, je obveljalo stališče Zavoda za varstvo narave iz Nove Gorice, da je to območje zelo pomembno za nekatere živalske vrste, kot sta laška žaba in želva sklednica.

Še vprašanje o vaši ekipi. Na občini je relativno malo zaposlenih, čeprav včasih slišimo, da bi, glede na majhnost občine, lahko delovali z manj zaposlenimi, ti pa naj bi bili naši občani. Kako je pri uresničevanju projektov, je taka ekipa zaposlenih dovolj – lahko uresničujete vse projekte?

Ob nastanku občine, ko se je iskalo kader za občinsko upravo, je bila situacija v gospodarstvu bistveno drugačna, kot je danes – plače v gospodarstvu so bile višje in posledično se naši občani niso prijavili na razpisana delovna mesta v občinski upravi. To se je skozi čas izkazalo kot pozitivno, saj je lažje ostati nepristranski in objektivni, če nisi tako zelo vpet v to okolje. Občina mora – ne glede na velikost – izpolnjevati vse z zakonom določene naloge. Menim, da je občinska uprava tem nalogam kos, je strokovna in učinkovita. Predvsem pa sem ponosen na to, da v kolektivu vlada dobro vzdušje. Vseeno pa se moramo zavedati, da število zaposlenih ne prenese dodatnih obremenitev; če pa že, je obremenitev smotrna le takrat, ko gre za izpeljavo projektov, ki prinašajo našim občanom boljši vsakdan.

Kakšni so novi projekti občine? Se kaj pripravljate, nam lahko zaupate in morda obljubite kaj novega?

Vsi projekti, ki so načrtovani, so navedeni

v Načrtu razvojnih programov za naslednja tri leta: izgradnja zdravstvenega doma v Renčah in ureditev trga, celovita rešitev kanalizacijskega sistema (ki pa se bo realiziral skozi daljše obdobje), oskrbovalni center na Volčji Dragi (izgradnja marketa, tržnice, odkupne postaje ... ko bodo znani investitorji), izgradnja obvoznice Volčja Draga, ki je državni projekt, sega pa tudi v občino Šempeter-Vrtojba, ponovno bomo poskušali umestiti poslovno cono in športni park tehnične kulture v glinokop na Vogrskem (ob tem pa bo najbrž treba sprejeti nekatere izravnalne ukrepe).

Za konec povejte še, v kakšno smer razvoja gre občina. Kakšna je vizija razvoja občine? Kje nas vidite čez npr. 20 let? Katere so ključne točke razvoja naše občine, na čem se spleča in se v naši občini lahko gradi? Katera področja se vam zdijo najpomembnejša?

Za začetek moram pojasniti, da občina lahko le posredno vpliva na razvoj, in sicer tako, da predlaga prostorsko umestitev posameznih dejavnosti v okolje. V tem tre-

nutku je v naši občini še polovica prostora, ki je namenjen poslovnim in obrtnim dejavnostim, neizkoriščenega – kar pomeni potencial za nadaljnji razvoj. Glede na to, da število prebivalstva narašča, predvidevam, da bodo nekateri ta prostorski potencial dobro izkoristili.

Slovenija ima zelo majhen procent samooskrbe s hrano. V naši občini je veliko zemljišč, ki niso obdelana, pa so včasih bila. Glede na lego in klimatske pogoje, bomo v bodoče najverjetneje spet resneje razmišljali o kmetijstvu. K temu bo pripomogel tudi oskrbovalni center na Volčji Dragi, kjer naj bi se v bodoče tudi odkupovalo tržne viške. Seveda pa tudi oskrbovalni center potrebuje investitorja.

V bodoče pa upam, da nam bo uspelo v degradirano območje ob avtocesti na Vogrskem umestiti gospodarsko cono in park tehnične kulture s centrom varne vožnje. Za konec naj poudarim, da je za kakovost bivanja pomembno to, da se občani dobro počutijo v svojem okolju, da se razvija družabno in društveno življenje, da se organizirajo kvalitetni dogodki, da ohranjamo

kulturnozgodovinsko in naravno dediščino ...

Pa še namig za naše občane. Kakšna je vloga občanov pri razvoju naše občine, kje lahko pomagajo in kje lahko sodelujejo?

Občani so seveda ključnega pomena in z njimi seveda njihove želje ter potrebe in pričakovanja. Prav zato smo v začetku vsakega mandata izvedli okroglo mizo po vseh krajevnih skupnosti in zapisali nabor projektov. Želja je seveda vedno več kot denarja. Trudimo pa se, da v vsakem mandatu realiziramo vsaj en večji projekt v vsaki krajevni skupnosti.

Občani lahko pri razvoju občine sodelujejo tudi tekom posameznega mandata tako, da sodelujejo s predstavniki Občinskega sveta in svetov krajevnih skupnosti. Prav tako pa lahko vsak občan pride tudi k meni na govorilne ure.

Gospod župan, najlepša hvala za pogovor. ■

| Jasna Živec

Oranje njiv ob javnih cestah

Na kmetijskih območjih se v pomladanskem in jesenskem času pojavi problematika nepravilnega oranja njiv ob javnih cestah. Ta je najbolj pogosta v obliki posegov s plugom in traktorjem na občinsko cesto tako, da se onesnaži vozišče z zemljo. S traktorjem se namreč obrača in orje preblizu ceste.

Medobčinska inšpekcijska in redarska služba na kraju samem opozarjata kršitelje in jih hkrati tudi osveščata o pravilnem

oranju, predvsem v skladu z Zakonom o cestah oz. z Odlokom o občinskih cestah in cestnoprometni ureditvi. Orači največkrat izjavljajo, da tako orjejo že od nekdaj, da je cesta namenjena za uporabo kmetijski mehanizaciji itd.

Zakon o cestah jasno določa prepovedi ogrožanja varne uporabe javne ceste, in sicer tako, da **prepoveduje orati na razdalji manj kot 4 metre od roba cestnega sveta v pravokotni smeri na cesto ali na razdalji manj kot 1 meter od roba cestnega sveta vzporedno na cesto.**

Pravzaprav je normalno, da lastniki njiv in polj svojo mehanizacijo upravljajo na svo-

jem zemljišču in ne posegajo na zemljišče, ki ni v njihovi lasti brez ustreznega dovoljenja oz. soglasja lastnika. Enak odnos pričakujejo do svoje lastnine. Javne ceste so v lasti občine ali države in vsak poseg vanje ali ob njih, ki bi lahko škodoval cesti ali ogrožal, oviral ali zmanjšal varnost prometa, je prepovedan.

Z globo 1.000 evrov se kaznuje za prekršek posameznik, ki ne spoštuje prepovedi. V nadaljevanju s fotografijo prikazujemo primer pravilnega oranja. ■

| Tekst in foto: Dušan Bremec

Silvestrovanje v Bukovici 2015

Silvestrovanje v Krajevni skupnosti Bukovica-Volčja Draga je že drugič napolnilo kletne prostore kulturnega doma v Bukovici.

Žuranje v najdaljši noči leta pod Dvorano Zorana Mušiča je potekalo drugič, tokrat pod organizacijo Kulturno-turističnega in športnega društva Bukovica-Volčja Draga.

Zanimanje za udeležbo prireditve je bilo ogromno, zato se je vstopnice prodajalo že v predprodaji. Skupina **Kolovrat** je s pestro izbiro glasbe poskrbela, da je bilo plesišče vedno polno. Slike prikazujejo nekaj utrinkov same priprave in vzdušja na silvestrskem večeru. Med glasbenimi premori se je program popestrilo s srečelovom. Da smo lahko vzdržali do jutranjih ur, je gostišče Gatis poskrbelo za obilno večerjo, za tiste, ki so globoko pogledali v kozarce, pa se je navsezgodaj zjutraj prav prilegla tudi jota.

Pozitiven odziv vseh udeležencev prireditve nam daje zagon, da bo silvestrovanje v krajevni skupnosti Bukovica-Volčja Draga postalo tradicionalno. Ob tej priložnosti bi se radi zahvalili KTŠD Bukovica-Volčja Draga in vsem ostalim, ki so pomagali pri pripravi silvestrskega večera. Posebna zahvala tudi donatorjem praktičnih nagrad za izvedbo žrebanja vstopnic. ■

Boštjan Čečko

Foto: Boštjan Čečko, Samuel Baša

Priljubljeni koncertni cikel v Bukovici že peto leto

Priljubljeni Glasbeni večeri v Bukovici, ki potekajo v tamkajšnjem kulturnem domu v organizaciji goriškega Glasbenega društva NOVA in v sodelovanju z Občino Renče-Vogrsko, se bodo nadaljevali tudi v letu 2016. Uvod v novo abonmajsko sezono je na nedeljo, 10. januarja, zazvenel v še prazničnem duhu ponovoletnega razpoloženja.

Nastopil je **Simfonični orkester Cantabile** iz Logatca. Odličen orkester, ki je znan tudi kot spremljevalni ansambel **Gala Gjurina**, je v Bukovici novoletni koncert izvedel tretjič; prvega je imel v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani. Gala novoletni koncerti orkestra Canta-

bile v Cankarjevem domu so programska stalnica. Prvič je nastopil pred tremi leti. Spodbudo je takrat prejel od oboževalcev, ki so vodstvo opogumili za organizacijo zahtevnega koncerta. Utemeljitelj, umeetniški vodja in dirigent orkestra je **Marjan Grdadolnik**. Simfonični orkester Cantabile se je v Bukovici predstavil z izborom skladb, ki so se z lepoto simfonične, vokalne in popularne zabavne glasbe spletale v prijetno zvoneč mozaik. Poleg Edvarda Elgarja in odlomka iz Variacij Enigma, je med drugim zazvenela priredba Avsenikovega Spomina, samospjev Morgen Richarda Straussa in mnoge druge. Za dodatno prisrčno iskristovitost večera so poskrbele tudi solistke sopranistka **Mojca Bitenc**, oboistka **Eva Vrtačnik** in violinistka **Vivijana Rogina**. Pokoncertno druženje je bilo prijetno, saj so predstavniki Konzorcija

opuščenih vinogradov z **Marinkom Pintarjem** na čelu pripravili degustacijo njihovih opojno dobrih vin in okusnega domačega sira, slanine in črnega kruha. Pomladni cikel Glasbenih večerov v Bukovici se bo nadaljeval z mnogimi zanimi-

vimi dogodki. Po besedah predsednika GD NOVA, **Gorazda Božiča**, in koordinatorke Glasbenih večerov v Bukovici in tudi članice GD NOVA, **Nine Vrabec**, cikel koncertov povezujejo številne značilnosti, ki so postale razpoznavni znak Glasbenih večerov v Bukovici. V 2016 jih bo oblikovalo šest dogodkov, ki bodo programsko nadaljevali smernice načrtane pred petimi leti; to so mladostniški žar, klasična in jazz glasba ter mladi domači, zamejski in italijanski, tudi priznani glasbeniki. Pri tem velja poudariti, da je delovanje in izvedba koncertov Glasbenih večerov v Bukovici v organizaciji ekipe GD NOVA. Veliko stvari je zaupanih mladim iz GD NOVA, ki si z delom kot dijaki in študenti pridobivajo delovne izkušnje. Zaposleni na Občini Renče-Vogrsko poskrbijo, da vse stvari tečejo nemoteno.

Glasbeni večeri v Bukovici so februarja vabili na koncert zamejskega dua, ki ga sestavljata mednarodno uveljavljena glasbenika – violinist **Črtomir Šiškovič** in čembalist **Luca Ferrini**. Koncertni dogodek je vseboval veliko glasbenih posebnosti, za mladostniški sijaj pa je poskrbel oboist **Pietro Savonitto**. Več o vstopnicah in abonmajih najdete na spletni strani GD NOVA (www.gdnova.si). ■

Janko Kopje
Foto: arhiv Glasbenega društva NOVA

Kotalkarji kotalkarskega kluba iz Renč letos ponovno uprizorili božično-novoletno kotalkarsko revijo »Mali princ«

Potrudili so se in uspelo jim je podati globoke misli, zapisane v knjigi o Malem princu, ki je potoval od planeta do planeta in na svoji poti srečeval različne osebe, živali in rastline. Na vsakem planetu je spoznal novo modrost.

Pet modrosti malega princa

Vsakdo, ki se pojavi v našem življenju je pomemben, razlika je le, kako velik pečat kdo pusti v nas. Nekateri ostanejo za zmeraj, spet drugi pridejo samo na obisk. Ljudje pridejo in gredo. Vsak odnos z drugimi pa je treba negovati in ga spoštovati. Vsako prijateljstvo je nekaj posebnega, vsako zajema nepozabne trenutke in prav vsako nam pokaže, kako super je življenje. Lahko imaš enega dobrega prijatelja, ki mu zaupaš vse, lahko jih imaš več. Na tisoče je oseb z istimi imeni ali priimki, kot so imena in priimki naših prijateljev. Na tisoče je takih s skoraj enakim izgledom ali velikostjo. A le eden izmed njih je tisti, ki si ga bomo zapomnili za zmeraj. Redki od njih so tisti, za katere smo pripravljene storiti vse. Zagotovo pa je za nas vsak izmed njih več kot samo poseben. Kot je rekel Mali princ: »Bistvo je očem nevidno.« Ne pomaga ti izostreno sokoletno oko, razumevanje vseh teorij ali poznanje vseh knjig na svetu, če ne zmoreš na svet gledati s srcem. Tisti človek je velik človek, ki je velik po srcu. Tisti, ki se ne obrne stran, ko drugi rabi pomoč, tisti, ki se razdaja za druge in sebe postavlja na zadnje mesto. Srce vidi in razume vse, le prisluhniti mu je treba.

Ni vse tako, kot je videti na prvi pogled.

Včasih se v preprosti risbi ali besedi skriva veliko večji pomen, kot se nam zdi na prvi pogled.

Vedno je vredno čakati na boljše čase. Saj bodo prišli. Mogoče ne tako hitro, kot bi si mi želeli. Kdove, koliko sončnih zahodov si bomo morali ogledati, a zagotovo bodo prišli. Nikoli ne smemo obupati, ne nad osebo, stvarjo ali zgolj situacijo. Vse se bo obrnilo na bolje in bolj kot bomo v to verjeli, prej se bo to zgodilo.

V vlogi Malega princa je nastopila **Lucija Mlinarič**, tudi ostali nastopajoči, vse od najmlajših pa do najizkušenejših, so zavze-

to odplesali svoje programe. Z edinstvenimi vlogami v razgibanih in zanimivih točkah so prijetno razveselili občinstvo. Za postavitve scene in šivanje kostumov so se, tudi letos, potrudili starši in stari starši mladih kotalkarjev. Ob zaključku revije je predsednica kluba podelila diplome in medalje otrokom, ki so od jeseni obiskovali začetni tečaj kotalkanja. Bila jih je kar velika množica. Na koncu je med množico kotalkarjev prišel Božiček in med prisotne delil sladke bombone.

Revija je potekala tretji vikend v decembru, v soboto in v nedeljo, ko je kotalkar-

ske društvo gostilo varovance VDC-ja iz Nove Gorice, ki si že kar nekaj let zaporedoma z veseljem ogledajo predstavo. Mali princ je eden izmed likov, ki ti pokaže, kako življenje pravzaprav deluje in ti hkrati nakaže smer, kako lahko izboljšaš njegovo delovanje. Samo pustiti mu moraš, da ti to na njegov način prikaže. Vsak izmed nas je lahko po svoje Mali princ, ki drugemu razkriva svoja doživetja, izkušnje in razmišljanja ter mu pokaže boljšo pot (do) življenja. ■

Majda Rusjan
Foto: Matjaž Bizjak

Miklavžev koncert

Zadnja leta je že kar v navadi, da nam v začetku decembra z Miklavževim koncertom dogajanje popestrijo učenci Godbeniške šole Vogrsko. In tako je bilo tudi letos. Tokrat pa niso ostali na Vogrskem, kjer se je vse skupaj začelo, tudi v Bukovici ne, kjer se je nadaljevalo, temveč so gostovali v Renčah.

Res, da je december poln dogajanja, praznično vzdušje nas že zgodaj potegne vase in vse mine tako hitro, da se vča-

sih pozabimo ustaviti ob pomembnem trenutku in se samo prepustiti priložnosti. A prav v tem je čar decembrskega tempa, da se ob pravem trenutku ustavimo in prisluhnemo. Taka priložnost je bila 10. decembra 2015 v kulturni dvorani v Renčah, ko je Godbeniška šola Vogrsko skupaj s Poučevanjem glasbe Renče pripravila Miklavžev koncert. Skozi večer nas je vodil mladi (in tudi precej navihani) **Filip Mozetič**, na odru pa so se zvrstili učenci Godbeniške šole Vogrsko na pihalih, trobilih in različnih tolkalih, zapel je tudi šolski zborček pod vodstvom **Kristine Saksida**, učenci Poučevanja glasbe Renče pa so se

predstavili na kitarah in violinah. Vsi prisotni lahko potrdijo, da se je sodelovanje dveh občinskih organizacij, ki poučujeta različne instrumente, izkazalo za prijetno izkušnjo in vse kaže, da bosta sodelovali tudi v prihodnje.

Lepo je, da doma ustvarjaš in skrbiš za kulturno ustvarjanje. Prav je pa tudi, da svoje znanje pokažeš prijatelju, sokrajanu, soobčanu. Še lepše je, da se pri tem povežeš s sebi podobnimi, z njimi sodeluješ in napleteš prijateljske vezi, ki se bodo ohranile in skupaj ustvarile še kaj ... ■

| Tekst in foto: Jasna Živec

Enajsti dobrodelni božični koncert v župnijski cerkvi sv. Mohorja in Fortunata v Renčah

Ker je v ljudeh še vedno dobrota in ker marsikdo rad odpre srce in pomaga nekomu, ki pomoč potrebuje, člani Župnijskega pastoralnega sveta in člani župnijske Karitas iz Renč, levji delež zaslug pa ima vedno domači župnik Slavko Hrast, z veseljem in zagnanostjo pripravljajo vsakoletni dobrodelni božični koncert.

V župnijski Karitas so se odločili, da bodo prostovoljni prispevki letošnjega koncerta namenjeni družini Žejn iz Podkrajja (Col), katerih stiska je bila predstavljena v Ognjišču in v Primorskih novicah. V omenjeni družini sta dva otroka težka invalida. Oba sta popolnoma slepa in imata hudo obliko cerebralne paralize. Ker sta velika in postajata kar težka, ju starši (oče je srčni bolnik) zelo težko nosijo v prvo nadstropje v spalnico, zato potrebujejo dvigalo. Z namenom pomagati omenjeni družini so se zbrali pevci od blizu in daleč. V soju stoterih lučk so zapeli in še enkrat pričarali radost božične noči. Z veseljem so na dobrodelnem koncertu sodelovali: Skupina ljudskih pevk »Korenine« Tolmin, Župnijski zbor Levpa, združeni zbor župnij Osek in Vogrsko, Vokalna skupina »Marjetice« Podkraj, Župnijski zbor Miren, Mešani zbor Sežana in Mešani zbor »Cominum« Komen. Prijetno noto so koncertu dodali mladi godalci, pihalci in pevci iz Renč in Gradišča, ki so poskrbeli za prijeten uvod in instrumentalni dodatek

med in ob koncu koncerta. Na koncu koncerta se je petje nadaljevalo v prijetnem druženju in da grla ne ostanejo suha so kot vedno poskrbele pridne gospodinje iz Renč in Gradišča.

V imenu družine je ob koncu koncerta spregovorila in se zahvalila predstavnica Župnijske Karitas iz Podkrajja. Naj gre beseda »hvala« vsakemu izmed sodelujočih in poslušalcev, ki so darovali svoj čas in prišli na koncert, da bi s svojim darom pomagali Urški in Tadeju. ■

Majda Rusjan
Foto: Bogo Rurjan

Novoletni živ-žav v Renčah

Prednovoletni čas prinaša številne prireditve in srečanja. Tako je Društvo KUL-TU-RA Renče ob sodelovanju krajevne skupnosti, krajevne organizacije Rdečega križa in Osnovne šole Lucijana Bratkoviča Bratuša Renče ter Društva za podvodne dejavnosti Soča tudi letos priredilo renški novoletni živ-žav.

Veselo dogajanje se je začelo v soboto, 19. decembra opoldne, na obrežju reke Vipave, s tradicionalnim božično-novoletnim potopom. Vreme je bilo ugodno in člani Društva za podvodne dejavnosti Soča so, ob odobravanju gledalcev, pod vodo okrasili novoletno jelko in uprizorili iskanje zaklada, ki ga je predstavljal kamniti pršut. Po uspešnem odkritju so prisotni poskusili pravi pršut in nazdravili. Popoldansko dogajanje se je odvijalo

na dvorišču za stavbo krajevne skupnosti oz. združnega doma. Da bi številni obiskovalci lažje pričakali prihod dedka Mraza, so članice Rdečega križa pripravile okusne palačinke. Otroci so sodelovali na ustvarjalni delavnici, ki sta jo vodili vzgojiteljica **Marica Pregelj** in članica društva za kulturo **Neva Pahor**. Skupaj so izdelovali papirnate miške, novoletne jelke in risali, odrasli pa so medtem spremljali tekmovanje v pripravi domačih klobas, v katerem so sodelovali predse-

dniki in ostali člani krajevnih skupnosti občine Renče-Vogrsko. Posebna komisija je ocenila pripravljene dobrote in ob zaključku prireditve razglasila rezultate. Ker so ocenjevalci menili, da so sodelujoče ekipe dosegle visoko kakovost, so nagradili vse tekmovalce. Poleg klobas in palačink pa so prisotni lahko poskusili tudi domač kruh in joto (po naše »kuhnjo«, tokrat z zeljem). Ob naštetih dobrotah pa je bilo dobro poskrbljeno tudi za pijačo. Med radostnim vrvežem in živem pomenkovanju pa je bilo na prizorišču mogoče obiskati tudi lokalno tržnico. Učenci domače osnovne šole so predstavili šolske izdelke in novo publikacijo ob dvestoletnici šole, z voščilnicami in unikatnimi slikami pa je prisotne razveselila tudi slikarka **Marinka Gatnik Grohar**.

V čarobnem vzdušju smo dočakali tudi osrednjega gosta, našega ljubega dedka Mraza, ki so ga tokrat pospremili renški lovci. Zaradi visokih let in utrujenosti se je nekoliko izgubil sredi gozda. Lovci so ga našli in pripeljali v vas. Dedka so spremljali zajčki, medvedki in druge gozdne živali. Na skupnem prizorišču pod platano jih je najprej pozdravil dobri Medo, ki je že lep čas zabaval otroke in jim pripovedoval zgodbe. Dedek Mraz je v veliko veselje otrok prinesel bombončke, jih nagovoril in se z njimi poveselel. Nekateri so se z dobrim dedkom tudi fotografirali, mu zapeli pesmico in z njim sproščeno rajali. Prisotne je pozdravil in zaželel veliko dobrega v novem letu tudi predsednik Sveta KS Renče, **Borut Zorn**. Bilo je iskreno in veselo vzdušje, ob imenitno razpoloženem dedku pa smo doživeli zares prisrčno in optimistično slovo od starega leta. ■

Vesna Pahor
Foto: Neva Pahor, Matjaž Bizjak

Božiček in dedek Mraz po vasi

December je mesec veselja, obdarovanj in pričakovanja, kaj bo v novem letu. Še posebej ga težko pričakujejo otroci, saj prihajajo dobri možje z darili.

V Krajevni skupnosti Bukovica-Volčja Draga smo se odločili, da tudi letos razveselimo otroke in odrasle z Božičkom in dedkom Mrzom. Lepo okrašen voz je 20. decembra v dopoldanskem času krenil na pot po vasi. Vlekla sta ga konjička kočijaža **Srečka**, na katerem sta se peljala Božiček in dedek Mraz, spremljali so ga vila, zajčki, medvedki in medo. Prvi postanek je bil v Lamovem, pot so nadaljevali s postanki pri Paqitu, ob železniških zapornicah, Dolinah, na križišču za Šampionko, Kotišču, Martinjaku, Britofu in zaključili

pred kulturnim domom v Bukovici. Dobra moža s spremstvom sta povsod obdarovala otroke in odrasle ter vse povabila na božično-novoletni koncert z obiskom Božička in dedka Mrza v kulturni dom v Bukovico. Povsod so jim pripravili prijeten sprejem in pogostili, bilo je res lepo. Na dolgi poti je za prijetno vzdušje in razpoloženje poskrbel harmonikaš **Vinko**.

Po koncertu sta prisotne presenetila dobra moža. Ker konjički ne morejo v dvorano, smo kočijo zamenjali s sanmi. Vlekli in potiskali so jih zajčki, medvedki in medo Brundo. Na saneh so se pripeljali Božiček, angelček in dobra vila z darili ter pozdravili prisotne. Dedek Mraz se je nekje izgubil, zato so ga otroci klicali in klicali ... In ko so zapeli *Siva kučma, bela brada*, je končno prišel z velikim košem daril. Prisotne je pozdravil in jim zaželel vesele praznike ter srečno novo leto, vse je tudi povabil na ponovno srečanje naslednje leto. Dobra moža sta skupaj otrokom razdelila lepa darila, skupaj so nekaj zapeli in se slikali. Po prijetnem dnevu, ki sta ga obogatila veselje otrok in hvaležnost odraslih, se je praznovanje nadaljevalo z zakusko. Lepo je, da se krajani udeležijo takega praznovanja in se tako ohrani običaj. ■

Srečko Špacapan
Foto: Bogo Rusjan

MePZ Klasje poje doma in čez mejo

Božični čas je tisti del leta, ko je v zraku vonj po zimi, cimetu in domačih dobrotah. Na ulicah, drevesih in stavbah utripajo pisane lučke, ki nas opominjajo, da se staro leto poslavlja, in naznanjajo prihod novega. Marsikoga ta praznični utrip moti, saj se začne že novembra in kar ne poneha. Res je, prazniki in s tem pomen božiča in božičnega časa izgubljajo svoj čar, izgubljajo svoj bistven pomen. Vendar je sporočilo božiča vedno znova enako: ljubite se med seboj.

Nosite mir v svojih srcih. Bodite dobri drug z drugim.

Pevci MePZ Klasje smo januarja organizirali kar dva koncerta v cerkvi. V soboto, 16. januarja, smo v domači cerkvi sv. Lovrenca skupaj z otroki iz Bukovice in Volčje Drage, ki jih že nekaj let zagnano na nastope pripravlja **Adrijana Černic Lazić**, pripravili prijeten glasbeni večer. Za popestritev smo letos v goste povabili še otroke z Vogrskega pod vodstvom **Katarine Tischer Gregorič**. Tako lepo in čisto so zveneli mladi glasovi. Za instrumentalno spremljavo nastopajočih so poskrbeli Miha s trobento, Lina in Dana s

flavto ter Aleksij s kitaro. Seveda pa pravega božičnega koncerta ni brez orgelske spremljave. Črno-bele tipke je na koru prebiral **Jernej Štrancar**. Za zaključek smo vsi skupaj zapeli še nepozabno *Sveto noč* in že po uvodnih taktih se nam je pridružila cela cerkev. Brez *Svete noči* božiča in praznikov ni. Po koncertu se je sproščeno druženje nadaljevalo v veroučni učilnici. Že teden prej, v nedeljo, 10. januarja, pa smo se z zborom odzvali na povabilo slovenskega kulturnega društva Jadro iz Ronk, ki v cerkvi sv. Lovrenca v sodelovanju z istoimensko župnijo že skoraj štiri desetletja prireja koncert božičnih pesmi. MePZ Klasje Bukovica-Volčja Draga z zborovodkinjo **Barbaro Šinigoj** in otroški zborom z instrumentalisti, ki jih vodi Adrijana Černic Lazić, smo pripravili skoraj eno uro programa. Zagnani predsednik društva Jadro **Karlo Mučič** nam je pomagal, da smo lahko tako v slovenskem kot italijanskem jeziku na kratko predstavili naš domači kraj, oba nastopajoča pevska zbora in Društvo upokojencev Bukovica-Volčja Draga. Pripravili smo tudi manjšo slikarsko razstavo in razstavo rezbarskih in ročnih del naših članov. Po končanem programu smo se še nekaj časa zadržali v pogovoru in prijetnem druženju z gostitelji in se z novo izkušnjo in lepimi vtisi zadovoljni vrnili domov. Božični čas se je iztekkel, a za dobre želje ni nikdar prepozno. Želimo vam mirno in prijazno leto. ■

Albinca Pisk
Foto: Srečko Špacapan in
Vojc Žakelj

Praznični koncert

Prireditev so popestrili tudi učenci Šole glasbe in umetnosti Ozlinka – z leve: Anej Cigoj, Matej Laznik in Tai Domazet Znidarčič.

December je bil res vesel in poln različnih dogodkov. Tako kot vsako leto je pevski zbor Klasje priredil praznični koncert v sodelovanju z gostujočimi pevskimi zbori.

Napovedovalka **Mojca Krajnc** nas je popeljala v čarobni čas praznikov in glasbe, te lepe čaravnije. To je čas, ko se posvetimo drug drugemu, čas, ki je namenjen družinskim radostim in prijateljskim druženjem. V tem času še posebno žarijo iskricice v očeh naših najmlajših.

MePZ Klasje je vsem voščil ob 26. decembru, dnevu slovenske samostojnosti. V ta namen je zazvenela pesem *Slovenec sem*. Dotaknili smo se pesmi ljudskega izročila, črnske duhovne glasbe, pesmi našega mla-

dega skladatelja **Anžeta Vrabca**, spomnili smo se na našega pred kratkim preminulega pevca **Salvota**, sakralnim pesmim in voščilu. Hvala ti, **Barbara**, radi te imamo! Z velikim veseljem smo povabili v goste MePZ Ciril Silič iz Vrtojbe, ki bo v letos obeležil visoko obletnico delovanja, in sicer 70 let prepevanja. S petjem so se družili mladi in manj mladi, ko so preko pesmi širili narodno pesem in kulturo in nenazadnje tudi dobro voljo. Z oktobrom 2015 je strokovno vodenje zbora z zagnanostjo prevzel gospod **Silvan Zavadlav**. Otroci Šole glasbe in umetnosti Ozlinka so v Bukovici letos prvo leto. Ozlinka je zasebna glasbena šola, ki nudi pouk instrumentov za vse starosti. To je pravzaprav edina takšna šola na širšem Goriškem območju. Čestitamo direktorju glasbene šole Ozlin-

ka, gospodu **Aljoši Košuta**.

Pravo presenečenje pa sta za nas pripravili vzgojiteljici Waldorfskega vrtca Kresnica s pravljico. Prijazna zahvala vzgojiteljicama gospe **Martini** in gospe **Tadeji**.

Nestrpno pričakanje naših dveh dobrih mož se je obrestovalo, saj sta tako Božiček kot dedek Mraz naše otroke razveselila in obdarovala. Njuna karavana je bila prav prisrčna.

V spodnjih prostorih kulturnega doma se je nadaljevalo veselje ob dobri hrani, ki so jo pripravile naše pevke, in kozarčku kuhanega.

Do naslednjich. ■

Renata Tischer
Foto: Bogo Rusjan

Pihalni orkester Vogrsko zaigral ob polni luni

Čas hitro teče, leto je hitro naokoli in tako tudi tradicionalni božično-novoletni koncert **Pihalnega orkestra Vogrsko**, ki zadnja leta poteka v veliki dvorani kulturnega doma v Bukovici. Tokrat je pihalni orkester svoje moči združil s **Pihalnim orkestrom Alpina Žiri** in pripravil malo drugačen koncert. Ponovno so godbeniki dokazali, da znajo privabiti vse generacije poslušalcev in lahko so se z zadovoljstvom z odra ozrli po nabito polni dvorani.

Dirigent **Branko Mrak**, ki vogrinski orkester vodi že tretjo sezono, ni priden in vztrajen samo na Vogrskem, temveč že več let vodi tudi Pihalni orkester Alpina Žiri. Tako je beseda dala besedo in padla je odločitev – za novoletna koncerta obeh orkestrrov se bo oblikovalo velik orkester, združilo moči in pripravilo drugačen, odmeven program.

Za božično-novoletni koncert se je orkester pripravil že od septembra. Na notna stojala so godbeniki dali nove skladbe. Slišali so se drugačni ritmi, kot smo jih sicer vajeni – iz Latinske Amerike, židovskih plesij, balkansko kolo ... Dela tako slovenskih kot tujih skladateljev. Tudi Avsenikove skladbe niso manjkale, kot se je spodobilo za lansko leto. Vsak orkester se je posebej pripravil na koncert ob koncu leta, potem pa so se godbeniki obeh orkestrrov prvič kot en orkester postavili in zaigrali na intenzivnih vajah konec novembra v Tolminu. Tako rekoč podvojeno število godbenikov je tri dni vadilo in se s še večjo vnemo pripravljalo na skupni koncert – združeni orkester je štel čez 60 godbenikov. Koncert so glede na ritme in tematiko naslovili *Ob lepi modri luni zaplešimo rikudim*.

December je prišel še kako hitro, polna luna tudi, in že so se vogrinski godbeniki na božični dan z avtobusom odpeljali v Žiri. Prvi od dveh božično-novoletnih koncertov se je odvil 25. decembra. Koncert v žirovski dvorani, ki sprejme čez 400 ljudi, je bil že v predprodaji razprodan. Po uspešno odigranem koncertu so Vogrini še bolj neučakano pričakovali koncert pred domačim občinstvom naslednji dan v Bukovici.

26. december je v občini Renče-Vogrsko že tradicionalno rezerviran za koncert

domačega pihalnega orkestra. Tudi tokrat je bila velika dvorana kulturnega doma v Bukovici napolnjena do zadnjega kotička. In začelo se je ... S himno v čast državnemu prazniku. Sledili so temperamentni ritmi skladbe *Children of Sanchez*, potem pa smo že zaplesali ob *Rikudimu*, židovskemu plesu. V balkanske ritme Adamičevega *Koktela* je poslušalce zapeljal **Davor Loštrek** na sopran saksofonu. In že smo bili nazaj v židovski glasbi s skladbo *Klezmer Classics*.

Potem je pa zaprijalo malo znane popularne glasbe, sploh ker sta ob spremljavi orkestra zapeli domači pevki. Prva je za mikrofonsko stopila **Zoja Izabela Marc**,

zmagovalka prvega pevskega festivala Pojmo (z)godbo, ki ga je novembra lani organizirala Godbeniška šola Vogrsko. S skladbo Nuše Derenda *Vzemi me veter* je novembra v isti dvorani navdušila strokovno komisijo in da si je zmago zaslužila, je ponovno dokazala na tradicionalnem koncertu Pihalnega orkestra Vogrsko. Mikrofonsko je po bučnem aplavzu predala pevki **Mojci Velikajne**, ki prihaja iz Vitovelj, poje v zasedbi Moja hišni band in je v sklopu samostojnega projekta Moya letos izdala prvo kantavtorsko pesem. Ob spremljavi orkestra je najprej zapela *Blue moon*. Skladba ni bila izbrana slučajno. Lansko leto je bilo leto modre lune – modra luna je pojav, ko se v istem mesecu dvakrat pojavi polna luna, kar se je zgodilo julija. Zato so godbeniki skupni projekt novoletnih koncertov naslovili tudi po polni luni, ki je ravno tiste dni osvetljevala nebo. Druga skladba, ki jo je Mojca zapela ob spremljavi orkestra, je bila vsem poznana in tako rekoč ponarodela božična skladba komercialnih radijev *All I want for Christmas is you*.

S pevskim delom se je koncert krepko prevesil v proti koncu. Sledil je še govor župana **Aleša Bucika**, v imenu orkestra je zbrane pozdravila in jim vse dobro zaželela **Hana Šuligoj**, po zahvalah predsednikov obeh orkestrrov, našega **Jureta Fornazariča** in žirovske **Urške Trček**, pa je Jure k mikrofonsko povabil še nekoga. Božično-novoletni koncert je bil za Pihalni orkester Vogrsko tudi prelomnica, saj je na njem še zadnjič igral godbenik po duši in srcu **Edi Velikonja**. V orkestru je aktivno

sodeloval častitljivih 69 let! Marsikatero oko, tako godbenikov kot poslušalcev, se je orosilo, ko je Jure v zahvalo in spomin Ediju predal darilo, ga povabil, naj le še pride s saksofonom na kakšen nastop, in poudaril, da so mu vrata v godbene prostore vedno na stežaj odprta. Edi, v imenu vseh vogrinskih godbenikov, iskrena hvala za vsa leta, ki si jih delil z nami! Tako, po popularni skladbi *Sir Duke* je sledila še Avsenikova *Prijatelji, ostanimo prijatelji*, ki je s svojim naslovom povežala misli nastopajočih in obiskovalcev. Za godbenike obeh orkestrrov, ki so združili moči, za Edija, ki je velik del svojega življenja posvetil z glasbi, za zveste poslušalce, ki ne manjkajo na koncertih orkestra, za sponzorje, ki nam s prispevkom pomagajo delovati, za predstavnike Občine Renče-Vogrsko in Krajevne skupnosti Vogrsko, na katere se godbeniki lahko obrnejo za pomoč. In še malo drugačen konec koncerta. Ko dirigent Branko Mrak zaradi drugih obveznosti ne more na Vogrsko na

vaje, vskoči **Nejc Kovačič**, sicer dirigent Šolskega orkestra Vogrsko in učitelj trobil v Godbeniški šoli Vogrsko. In njemu je Branko predal dirigentsko palico za še zadnjo skladbo koncerta, ko so poslušalci

z dolgih aplavzom pokazali, da hočejo ... še eno! ■

Jasna Živec
Foto: Bogo Rusjan

Interni nastop učencev Godbeniške šole Vogrsko

Učenci Godbeniške šole Vogrsko nimajo časa za zimsko spanje, saj se skozi nekaj dogaja. In tako so se že na začetku februarja na internem nastopu predstavili najmlajši učenci godbeniške šole.

V torek, 2. februarja, je ob 18. uri v godbenih prostorih združnega doma na

Vogrskem potekal interni nastop. Nastop je namenjen predvsem mlajšim učencem, da pokažejo svoje znanje pred ožjo publiko. Tokrat so pred starši in ostalimi svojci nastopili učenci kljunaste in prečne flavte, klarineta in tolkal. Nekateri so nastopili prvič in so s tresočimi prstki zaigrali pripravljene skladbice, drugi so že bolj utečeni in so pred poslušalce stopili bolj samozavestno in odločno. Čisto vsi pa so

se izkazali, pričarali simpatično urico glasbe in tako starši kot tudi učitelji so lahko z razlogom ponosni nanje!

Iz majhnega zraste veliko ... In prav te učence bomo kmalu lahko videli nastopati tudi na večjih nastopih in v šolskem orkestru. ■

Tekst in foto: Jasna Živec

Otroški cerkveni pevski zbor Vogrsko

Otroški cerkveni zbor deluje na Vogrskem že četrto leto. V začetku je zbor zasnovala in vodila **Neža Stubelj**, ki pa je kasneje zaradi študijskih obveznosti predala veselje do petja sedanji zborovodji **Katarini Tischer Gregorič**.

Zborček je najprej prepeval priložnostno – v cerkvi sv. Justa pri maši ali ob večjih praznikih. V lanskem letu pa smo naše petje nadgradili z velikonočnim koncertom z gosti. Medse smo povabili otroški cerkveni zbor iz Bukovice, ki ga vodi **Adrijana Lazić**. Gostovanje smo jim vrnilo s koncertom v njihovi cerkvi sv. Lovrenca v Bukovici in tako začeli tkati niti prijateljstva.

V nedeljo so se obiskovalci živih jaslic za poldruho uro preselili v farno cerkev sv. Justa na Vogrskem, kjer jih je čakal bogat božični koncert.

Pripravila ga je Vokalna skupina Lijak-Vogrsko, nastopili pa so še Moški pevski zbor Lijak 1883 Vogrsko, ki ga, tako kot omenjeno vokalno skupino, vodi **Mojca Sirk**, ženski zbor Vogrinke pod vodstvom **Barbare Šinigoj**, zbor Godbeniške šole Vogrsko z zborovodkinjo **Kristino Saksida** in kvartet saksofonov Pihalnega orkestra Vogrsko.

Številni obiskovalci so toplo pozdravili vogrinske pevke, pevce in godbenike, ki so na koncu združeni odpeli nepogrešljivo Gruberjevo *Sveto noč*. ■

Davorin Koron
Foto: Magda Živec

V letošnjem letu smo peli že na dveh koncertih, in sicer 16. januarja na božičnem koncertu v Bukovici, ki ga vsako leto prireja pevski zbor Klasje, 17. januarja pa na mali božičnici na Kapeli nad Novo Gorico, kamor so nas letos prvič povabili.

Pripravljamo se tudi na velikonočni koncert z našimi prijatelji iz Bukovice, Renč in Bilj, ki bo v naši cerkvi na velikonočni ponedeljek (28. marec), teden dni kasneje pa še v cerkvi v Bukovici.

Vaje imamo ob ponedeljkih, med 14.30 in 15. uro, in ob sobotah, med 10. in 10.30 uro, v farovžu na Vogrskem. Zato se tudi zahvaljujemo našemu župniku, **gospodu Cvetku**, da nam je omogočil koriščenje prostora za vaje.

Kadar imamo pevske vaje, je farovž na Vogrskem hiša z otroki. O, z mnogo, mnogo otrok!

Zato je tudi kuhinja v njem. In veliko prijaznih sob – s stoli za majcene ritke, ki nemirno sedijo, kadar prstki živahni tone

in ritem na inštrumente lovijo.

V zborčku so doma tudi igrače – za spremljavo in za igre, v zborčku lahko se skače in boža namišljene tigre.

V zborčku pojejo že majhni otroci, ki bodo šele postali prvički črvički, a ko zrastejo, odletijo na kor, kjer pojejo ... kot ptički. ■

Katarina Tischer Gregorič
Foto: Katarina Tischer Gregorič,
Peter Marcovich

Božič in žive jaslice na Vogrskem

Jaslice so kipci ali slike, postavljeni za božične praznike kot ponazoritev Kristusovega rojstva. Prva znana upodobitev živih jaslic sega v leto 1223, ko je sv. Frančišek Asiški v Grecciu v Italiji obhajal božični večer v votlini nad vasjo.

Najbolj znane žive jaslice pri nas pripravijo v Postojnski jami, te božične praznike (od 25. do 27. decembra) pa smo žive jaslice pripravili tudi na Vogrskem. Člani Sveta KS Vogrsko smo premlevali, kaj in kako, nato pa smo stopili v akcijo. Vas zanima, kako se je vse skupaj sploh začelo? Nekako tako ...

*Ura peto je odbila,
vrata so se odklenila.
Dobrodošli vsi pri nas,
ali vam je že kaj mraz?
Ne skrbite ... smo uredili,
da se bomo vsi dobro počutili.*

*Kot že veste, leta nazaj
po našem hribu bil je direndaj.
Od vedno so tu živali se pasle,
jedle in pile, spale in rasle.
Letos se je zgodovina ponovila,
ko je najprej v štalico Liska zavila.
Da ji ne bi bilo dolgčas,
je čez dva dneva prišel še Mišo v vas.*

*Pavi so že veterani pri hiši,
kozice pa po hribu vsak dan se sliši.
Od sosedov so se še race sprehodile,
saj veste ... one po cesti so od sile!
Pa zajčki vseh barv in velikosti
letos pri nas prvi so gosti.
V kotu pa ovčke majhne in bele
vam bodo v pozdrav eno zapele.*

*Poglejte pastirje, prinašajo mir,
spekli vam bodo slasten krompir.
Živali vse pod kontrolo imajo,
zato se lahko počitku predajo.
Za nami je še sveta družina,
mati Marija povila je sina.
Jožef sveti stoji ji ob strani
in jo vseh nevarnosti brani.*

Božično veselje se človeku ne razkriva v moči in hrupu, lesku in slavi, ampak v tišini in noči, v tihem šepetu besede.

Tiho in šepetaje ste obiskovalci prihajali k jaslicam, v manjših skupinicah ali večjih gručah, kot so to storili pevci cerkvenega pevskega zbora z Vogrskega. Kakšno presenečenje! Oblečeni v pastirje, z lanternami v rokah in pesmijo ste naredili praznik še bolj čaroben. Iskrena hvala za to čudovito iskrico.

Za konec, da ne bom pozabila, bi se rada še zahvalila: vaši radovednosti, da vas je pripeljala, **Samuelu Baši** in **Vladi-**

mirju Furlanu, da sta pripraviti pomagala, sosedi **Katarini Valič** za vso podporo, ona mi je res vedno v oporo. Zajčke sta **Vladimir Marc** in **Srečko Špacapan** pripeljala, ovce pa sta dva **Roberta** v Ajdovščini iskala. Največ zaslug pri vsem pa imata **Gabrijel** in **Bor**, ki sta kot bi bila brata, in pa seveda moj možek zlati, brez njega bi res stali pred vrati. Prihodnji december pa ne pozabite in siju zvezde repatice sledite. ■

Katarina Tischer Gregorič
Foto: Samuel Baša

Ob knjigi Špele Ledinek Lozej »Od hiše do niše«

Slovenski kulturni praznik v Renčah V Društvu KUL-TU-RA Renče smo se odločili, da ob letošnjem slovenskem kulturnem prazniku pripravimo nekoliko drugačno srečanje. Za predstavitev njene knjige smo zaprosili domačinko **dr. Špelo Ledinek Lozej**, etnologinjo in sodelavko Inštituta za slovensko narodopisje v Novi Gorici. Že v preteklosti smo večkrat gostili znane obraze, še zlasti, če so bili to naši sovaščani ali ljudje, ki so pisali o naših krajih in ljudeh.

Na prireditvi v kulturni dvorani v Renčah je avtorico knjige predstavila **mag. Inga Miklavčič Brezigar**, dolgoletna sodelavka Goriškega muzeja, ki je z našim društvom prijazno sodelovala že pri več projektih. Izhodišče in temeljni okvir knjige »Od hiše do niše« je raziskava, ki se nanaša na stanovanjsko in bivalno kulturo v Vipavski dolini, v središče raziskovalnega zanimanja pa postavi vasi Podraga in Renče. Avtorica ugotavlja, da so prav kuhinje nekoč predstavljale središče in srce doma, kar v nekem smislu kajpak velja še danes. Na tem mestu ne moremo obširneje pisati o omenjeni raziskavi, knjigo pa vsem toplo priporočamo. Naj samo zapišemo, da je bilo v pogovoru obelodanjenih veliko pozabljenih ali na novo opredeljenih podrobnosti in strokovnih ugotovitev. Pa še zanimivost: predstavitvi knjige sta prisostvovala tudi **Radovan Rusjan**, podžupan naše občine, in **Borut Zorn**, predsednik renške krajevne skupnosti, prisoten pa je bil tudi eden obeh recenzentov, naš

prijatelj in priznani zgodovinar **dr. Branko Marušič** iz Solkana.

Pogovoru o knjigi je sledil pevsko obarvan del prazničnega sporeda. Pod taktirko **Barbare Šinigoj**, spretno in energične pevovodkinje, so nastopila dekleta in

žene, članice pevskega zbora Vogrinke. Zbor deluje že vrsto let. Sprva so se članice družile in pele v okviru Aktiva kmečkih žena Vogrske, leta 2012 pa so ustanovile lastno skupino. Ta združuje ljubiteljice petja različnih generacij, ki jih

povezuje želja po ohranjanju slovenske ljudske pesmi, običajev in nenazadnje tudi kulinarike. Članici zbora sta tudi **Katarina** in **Damjana**, ki običajno popestrita nastop pevskega zbora s šaljivimi prizori. Za letošnje prireditve sta pripravili hudomušno anekdoto o možu na obisku pri medicinski sestri, ki zbira podatke o moževi družini. Igralski vložek je dopolnil izbor ljudskih pesmi in prisotne nasmejaj do solz. Letošnji praznik slovenske kulture je skoraj sovpadal s pustom, zato smo zaprosili članice domačega društva upokojencev, da v tradicionalnih kmečkih nošah po-

gostijo obiskovalce z značilnimi pustnimi dobrotami, domači vinar **Vojko Mozetič** pa je prijazno poskrbel, da naša grla niso ostala suha.

Večer je potekal v sproščenem vzdušju in večina obiskovalcev se je še lep čas zadržala v živahnih pogovorih. Zgodilo se je, kakor smo zapisali na vabilu – obiskovalci so s seboj prinesli obilo srčnosti in kupico dobre volje. ■

Vesna Pahor
Foto: Neva Pahor

Osem igralk, štiri zgodbe, smeh in solze ... Po babje!

Letošnje prireditve v renški kulturni dvorani smo pričeli s polno mero smeha in humorja. 24. januarja smo namreč gostili dramsko skupino Kulturno-turističnega društva Zarja Bilje.

Z gledališko predstavo „Po babje“, ki jo je po motivih **Mira Gavrana** režirala **Ana Fa-**

cchini, so nam odlične amaterske igralkle pokazale, kakšen je pogled na svet skozi ženske oči. Nasmejale so nas kot mame, babice, sestre, hčerke, vnukinje, znanke, stanovke doma upokojencev, sodelavke, prijateljice ... Babe pač, kakor v teh krajih s hudomušnim prizvokom poimenujemo na vse strani prepleten in zapleten ženski svet.

Predstava je bila zelo dobro obiskana in

gledalci smo živahno in sproščeno sledili humorno začinenemu dogajanju na odru, skoraj tako, kakor bi se prepletanja dogajala v resničnem življenju. Lahko si samo želimo, da bi takšnih ali podobnih predstav in tako čudovitega občinstva bilo še več. ■

Vesna Pahor
Foto: arhiv dramske skupine
Zarja Bilje

Naravni rezervat Izliv Soče in Štarancano

Leto je naokoli in ponovno smo se srečali s prijatelji iz Štarancana in to ob prijetnem druženju v naravnem rezervatu Izliv Soče ali Isola della Cona.

To je na 2.338 ha zaščiteno področje, kjer se zbirajo ptice selivke iz različnih krajev Evrope, kjer domujejo rdečekljune race, kjer so naselili zaščiteno raso konjev camargue in različne prelepe ptice dajejo inspiracijo ljubiteljem lepe fotografije. Pokrajina je bogata z raznovrstnimi prostoživečimi živalmi. Naše slikarke ta del Štarancana že dobro poznajo, saj so tam imele pred leti tudi ekstempore. Otroci osnovne šole iz Renč in Štarancana so ravno tako ustvarjali ob izlivu reke Soče v Jadransko morje in nastala so čudovita platna, ki smo jih razstavili tudi v Renčah.

Eno izmed teh platen pa je kar nekaj časa dajalo navdih našemu županu, saj je bilo razobešeno v njegovi pisarni. Sprehodili smo se med zaplatami obrečnih gozdnih in travnatih površin po učni poti, kjer so postavljene lesene opazovalnice na način, da se živalim lahko zelo približamo, ne da bi jih motili. Spremljali so nas vodiči, ki so ta rezervat ustvarjali in na razgledni ploščadi smo občudovali čudoviti razgled na Tržaški zaliv, na Trnovski gozd, na Dolomite, na goriški Kras s

Cerjem.

Ob izmenjavi novoletnih voščil se je naša misel ustavila ob iskreni želji, da bi tudi v Renčah ustvarili podoben naravni rezervat, saj imamo reko Vipavo, rečne meandre, javo. Izkoristimo naravne lepote naše okolice in prav gotovo bomo lepše živeli. ■

Katjuša Žigon
Foto: Neva Pahor in
Riccardo Marchesan

Pust 2016

Silvestrovanje v Bukovici je že zdavnaj mimo in pripraviti se je bilo treba na pustovanje. Pogled na koledar – presenečenje, 9. februarja pust, malo časa smo imeli za pripravo nanj.

Leta 2015 smo prijatelji iz Bukovice in Volčje Drage na pustovanju predstavljali televizijski šov Gostilna išče šefa. Po pokopu pusta je padla ideja za naslednje leto, predstavitev likov iz filma Ko to tamo peva (Kdo neki tam poje). Dobili smo se in soglasno dogovorili, da bomo to zamisel za letošnje pustovanje zares izvedli. Film

je bil posnet leta 1980. Zgodba sega v leto 1941, ko je Jugoslavijo napadla Nemčija. Prikazuje skupino ljudi, ki se s starim avtobusom pelje v Beograd, vsak gre po svojih opravilih. Na poti se dogajajo razni pripetljaji, ki sestavljajo zgodbo filma s posebno glasbo.

Poprijeli smo za delo, najprej naredili avtobus in si razdelili vloge. Poiskali smo stare obleke in jih prilagodili, kaj pa je

bilo potrebno narediti tudi na novo. Na pustno soboto in nedeljo smo se vkrcali na avtobus, se popeljali po občini in med ljudi prinesli veselo pustno vzdušje. Nagradili so nas z domačimi dobrotami, katere smo poizkusili na pokopu pusta na pepelnico sredo. ■

Srečko Špacapan
Foto: Bogo Rusjan

Tokrat smo pa nekaj skuhali!

Za letošnje pustno rajanje so si godbeniki Pihalnega orkestra Vogrsko nadeli kuharske kape in predpasnike in se odpravili – najprej otvoriti pustno povorko v Šempeter pri Gorici, potem pa še odkrivati lonce po Vogrskem!

Domači orkester zadnja leta sodeluje na pustni povorki v Šempetru pri Gorici in tudi letos je kot prvi zakoral skozi mesto in čez šempetrski plac, kjer je gledalcev pustne povorke kar mrgolelo – sobota je bil namreč lep, sončen dan in vreme je kar vabilo, da si ogledamo, kakšne domiselne maškare se letos predstavljajo v pustni povorki. In letos je pihalni orkester s seboj v Šempeter pripeljal podmladek. Pred orkestrom so namreč korakali kuharčki, učenci Godbeniške šole Vogrsko, ki so z odločnimi udarci po loncih in lončkih poskrbeli za, kot bi se po kuharsko reklo, pravo češnjico na tortici letošnjega pustovanja.

Godbeniki so se že v soboto podali tudi po domači vasi in Vogrini so jih kot vsako

leto sprejeli odprtih rok in jih niso pustili ne lačnih ne žejnih – hvala vsem! V nedeljo je godbenikom zagodlo vreme, tudi to se zgodi, zato so nekaterim vaščanom žal samo na daleč z razmočenimi kapaми z voza pomahali v pozdrav in kar po

poti zaigrali še kakšno koračnico ali dve. Ampak saj čas hitro teče in se kmalu spet kaj vidimo! ■

Jasna Živec
Foto: Boštjan Baša

Pustno rajanje v Vrtcu Renče

V torek, 9. februarja, se je v vrtcu v Renčah odvijalo pravo pustno rajanje. Iz zimskega spanca so se prebudile lisice, tigri, klovnovi in drugi.

Na ta dan so se združili otroci treh najmlajših skupin vrtca – Zvezdice, Sončki in Lunice ter njihove vzgojiteljice. Ker nam je bilo vreme naklonjeno, so otroci starejših

skupin odšli na pustno parado po Renčah. Ustavili so se v Hiši pravih srečanj, kjer so jim upokojniki iz Renč ponudili pustne dobrote.

Najmlajša skupina pa je na sprehod odšla do šole, kjer si je ogledala šolske maske. Po sprehodu se je pravi živ-žav odvijal v osrednjem prostoru vrtca. Skupaj smo zapeli nekaj pustnih pesmi in se pogovarjali o pustnih navadah in običajih. Dopoldan se

je zaključil z razbijanjem okrašene pinjate, v kateri jih je čakalo presenečenje. Ko so jo otroci razbili, so iz nje popadale sladkarije. Zimo smo dokončno pregnali s skupnim rajanjem ob glasbi.

Imeli smo se zelo lepo. Upamo, da smo pomladi pripravili prijetno presenečenje. ■

Maja Peric
Foto: Arhiv OS Renče

Pustno rajanje na naši šoli v Renčah

Pust je čas veselja, zabave in pustnega rajanja. Na naši šoli smo ga, tako kot vsako leto, praznovali tudi letos. V šolo smo prišli oblečeni v pustne maske in čakalo nas je zanimivo dogajanje.

Učenci smo štiri šolske ure pripravljali pustno točko, s katero smo na koncu predstavili na našem pustnem karnevalu.

Vsak razred je imel svojo tematiko. Učenci 6. razreda so pripravili igrico, 7. razred se je predstavil z akrobatsko točko, osmošolci so nas zabavali s šaljivo igrico o zvijačah v šolskih klopeh, 9. razred pa je pripravil plesno točko. Njihova tematika je temeljila na pustu. Izdelali so ponev, v kateri so se cvrli krofi. Učenke iz 9. razreda pa so poskrbele za to, da smo se na koncu posladkali s štravbami. Učenci razredne stopnje so izdelovali različne pustne okra-

ske in izdelke, učili pa so se tudi o pustni tradiciji in praznovanju pusta v zgodovini. Po končani prireditvi smo se učenci razšli in praznovali vsak po svoje. Menim, da se bo ta dan vsakemu izmed nas vtisnil v spomin, saj smo ga preživeli najboljše, kar se da. Za nas je bila to nova izkušnja, pri kateri smo se veliko naučili, spoznali in se seveda zabavali. ■

Meta Vodopivec, OŠ Renče, 9. a
Foto: Arhiv OS Renče, Matjaž Bizjak

Božična hišica, igrače, medenjaki in tisoč želja

Smo skupina Oblački iz Vrtca Renče in prešteli smo vseh 365 dni starega leta. V tem letu se nam je veliko zgodilo. Spoznali smo različne knjižne junake, preskočili mnogo ovir – s tem mislimo predvsem športnih, videli, kako se letni časi spreminjajo iz cvetočih polj in travnikov do žgočega sonca v barvite listke jeseni in do megle in hladnega vetra.

Ko so se iztekali zadnji dnevi starega leta, smo si postavili veliko nalogo ... in uspela nam je. Vsak dan smo pridno rezali in barvali sladkorne pene, lizike, medenjake in piškote. Ne čisto prave, ampak iz posebnih materialov. Skupaj z vzgojiteljicami smo v naši igralnici postavili hišico, na katero smo prilepili vse sladke izdelke in jo poimenovali »božična hišica«. V njej tla prekriva mehek sneg, ki ni čisto pravi sneg, ampak posebno blago. V njej je tudi velika puhasta blazina, zaboj, poln božič-

Oblački, Nika in Jožica

nih zgodb, in ko se udobno namestimo, s knjigo v roki, in pogledamo proti vrhu, se nam zableščijo barvite novoletne lučke, ki krasijo streho naše hišice. V ozadju nam cingljajo krugljčki in božične melodije ... Čisto pravljjično je. Ampak ker smo dobrega srca in vemo, to smo se naučili, da je december tudi čas obdarovanj, smo sklenili, da bomo nekoga obdarili tako, da bomo čisto sami zanj izdelali igračo. V skupini smo tuhtali in zbirali ideje in se domislili, da izdelamo »lutkovno gledališče«. In to čisto sami.

Vzgojiteljica je pripravila material in izdelali smo prstne lutke opičje družine. Vse

lutke smo poimenovali, jim nadeli različne barve pentelj, izdelali lutkovno gledališče v obliki torbe z žepki, v katerih počivajo lutke. V torbi se skriva še gledališka kulisa za lutke v obliki božične hišice. To igračo bomo podarili otrokom iz Centra za izobraževanje, rehabilitacijo in usposabljanje Vipava.

In potem, ko smo izpolnili naše velike naloge, in to čisto sami, se lahko brez težav zapodimo proti novemu letu. Leto 2016, bodi veselo, razigrano, navihano, učeno in igrivo. ■

Tekst in foto: Nika Kodrič

Praznično vzdušje

Zdi se, da smo še včeraj praznovali silvestrovo, vsak s svojimi dragimi, vsak drugače in hkrati vsi z enakimi željami – da bi nas v letu 2016 spremljali sreča, zdravje in ljubezen ... Že smo korajžno zakorakali v leto 2016 in pomlad je že na pragu, polna novih idej in načrtov.

Župan in občinska uprava Občine Renče-Vogrsko se zahvaljujemo vsem otrokom in vzgojiteljicam iz vrtca v Bukovici, ki so nam tako čudovito okrasili občinske prostore in nam s svojo radoživostjo in

domišljijo popestrili praznike!

Vsem občankam, občanom, poslovnim partnerjem in drugim želimo vznemirljivo in igrivo pomlad, sproščeno in ležerno poletje, pisano in rodovitno jesen ter romantično in mirno zimo. Želimo vam, da bi vsaka težava srečala svojo rešitev! ■

Ana Jovanka Koglot

Foto: Bogo Rusjan

Pestro je tudi v vrtcu na Vogrskem

Tekst in foto:
Ingrid in Urška

Novembra smo se v enoti Zvezdica v skupini Miške za dobrodelni namen zbrali skupaj otroci in starši. Oblikovali smo pršičke, za katere upamo, da bodo novim lastnikom prinesli veliko sreče.

Decembra pa nismo pozabili na naše stare starše. Ti so se nam pridružili na novoletni delavnici. Skupaj z njimi smo kaširali balončke, ki so krasili njihove

novoletne jelke. Ob izdelovanju smo vsi neizmerno uživali in se imeli lepo.

V prazničnih dneh ne gre brez slastnih piškotkov. Naše miške so jih zamesile z veliko ljubezni in dobre volje. Nastali so okusni medenjaki. Zadišalo je po vsej šoli in vrtcu. Z veseljem smo jih pohrustali skupaj s starši na novoletnem srečanju.

V novem letu nas je presenetil prvi sneg, ki je naše otroke nad vse razveselil. S skupnimi močmi je nastal navihani snežak. ■

Pika in Nogavičniki

V vrtcu Zvezdica na Vogrskem v najstarejši skupini »Pri Piki Nogavički« beremo in spoznavamo Pikine dogodivščine. Ob njih se zabavamo, se iz njih marsikaj naučimo, dobivamo pa tudi ideje za naše delo in igro.

V prazničnem zimskem času smo si izmislili novo Pikino dogodivščino – napisali smo Pikino zgodbo, ki se dogaja pozimi, ko je zapadel sneg. Uprizorili smo jo v gledališki predstavi Pika in Nogavičniki. Z lutkami, ki so nam jih pomagali izdelati starši, smo nastopali vsi iz naše skupine.

Predstavo smo podarili staršem in prijateljem za lepe praznike. Ker smo dobili veliko pohval, imamo že idejo za novo zgodbo in seveda tudi novo predstavo. ■

Marija Bizjak
Foto: Nika Čotar

Študentka iz Švice na obisku na Vogrskem

Januarja je pouk v 1. in 2. razredu podružnične šole na Vogrskem potekal malce drugače. Med poukom se je govorilo slovensko, nato pa so sledili povzetki in komentarji v angleščini. Od 11. do 14. januarja je bila namreč na opazovalni praksi **Ina Senn**, študentka »Pädagogischen Fachhochschule« v Liestalu pri Baslu.

Študira za poklic razredne učiteljice za učence v starosti od 6 do 13 let. Za obisk Slovenije se je odločila, ker želi med semestralskimi počitnicami spoznati čim več pedagoških praks in kultur po Evropi. Na naši šoli smo ji omogočili spremljanje pouka, podaljšanega bivanja in krožkov. Obiskala je tudi podružnično šolo v Vrtojbi in centralno šolo v Šempetru. Slovenska šola z organizirano prehrano in podaljšanim bivanjem se ji je zdela zelo v redu, v kantonu, kjer ona živi, tega ni. Starši za popoldansko varstvo drago plačujejo, zato veliko mam dela polovičen čas. Učenci imajo tudi več ur pouka na teden. Šola začne obiskovati, ko do-

polnijo 6 let in pol. Šolanje traja 9 let, 6 let osnovna in 3 leta nižja srednja šola. Presenečena je bila nad dobro opremljenostjo naših šol. Z interaktivno tablo se na primer v Švici še ni srečala. Kot zanimivost pa je povedala, da imajo pri njih učenci obvezno vsak teden uro ali dve športno vzgojo v bazenu.

Z zanimanjem je spremljala pouk v razredu in si pridno beležila didaktične postopke, metodiko poučevanja in delo v razredu. Zanimivo je bilo, kako je spremljala pouk v jeziku, ki ga ni poznala, je pa zelo dobro opazovala nebesedna sporočila učencev in večinoma pravilno ugotovila, kaj delamo in kaj se dogaja. Učenci so želeli komunicirati z njo in nekateri prvošolci so se kar »pogovarjali« in jih ni nič motilo, če odgovarja z nasmehom. Ina prihaja iz nemško govo-

rečega dela Švice, zato nas je po naših prošnjah naučila kratko pesmico o jezku v nemščini.

Nad obiskom je bila navdušena, poleg gostoljubja jo je očarala tudi lepota Goriške z okolico. Obljubila je, da bo z družino še prišla v Slovenijo. Mi ji želimo obilo uspeha pri študiju in da bi postala dobra učiteljica. ■

| Tekst in foto: Nadja Pahor Bizjak

Praznično tudi na Podružnični šoli Vogrsko

Proti koncu novembra je na naši šoli navada, da se vse strokovne delavke šole in vrtca dogovorimo o načrtovanih dejavnostih v prazničnem decembru.

Tako smo najprej izbrale idejo za dekoracijo šole. Ker pazimo, da je material čim bolj naraven ali celo odpadni, smo iz ostankov volne in lesenih palčk iz gozda naredili preproste smrečice in snežinke. Seveda bi bila zimska dekoracija brez ustvarjalnih in pridnih rok naših učencev manj zanimiva in cenjena.

Ko si tako že ob vstopu skozi vhodna vrata občutil čar praznikov, so tudi na igrišču pričeli z okraševanjem najlepše jelke na Vogrskem. V vsej svoji lepoti je zažarela 11. decembra. Tega dne smo v šolo povabili starše naših otrok. Večer smo jim polepšali z igrico, petjem in piškoti medenjaki, ki jih je medved v igrici prenašal v svoji veliki vreči. Staršem smo želeli pokazati, kako se otroci veselijo prazničnih dni in znajo uživati v živalski svet pravljic.

Kadar na naši šoli pečemo piškote, zadiši prav v vseh prostorih. Takrat se počutimo, kot da smo doma. Tako domačnost si na naši mali šoli lahko privoščimo. To so drobne dejavnosti, ki otroke obogatijo in pripravljajo na pristnost vsakdanjega življenja.

Ko je bila noč že precej temna, smo vsi skupaj odšli na šolsko igrišče, kjer smo prižig lučk na naši smreki počastili s kratkim programom. Ker je bilo precej mrzlo, nas je topel čaj prav prijetno pogrel. Čudovita svetloba lučk na smreki je privabljala poglede proti naši šoli še vse tja po novem letu. Veseli smo, da jo imamo. 12. decembra so v večnamenskem prostoru ob šoli

imeli prednovoletno srečanje upokojenci z Vogrskega. Tako kot vsako leto smo jim tudi letos ta večer popestrili učenci podružnične šole z ljudskimi plesi, petjem in otroško prisrčnostjo. Tudi nam je bilo prijetno, če smo našim nonam in nonotom vsaj malo polepšali praznovanje. ■

| Tekst in foto: Lucija Gregorič

Pravljični december z učenci 1. in 2. razreda Podružnične šole Vogrsko

Vse se je začelo s prebiranjem pravljič. Radovedni in vedoželjni so jim iz dneva v dan radi večkrat prisluhnili.

To so bile pravljice naše pisateljice **Svetlane Makarovič**. Učiteljci sva prisluhnili njihovim željam in jim ponudili nekaj več. Samo zanje sva pripravili projekt dramatizacije dveh besedil, ki smo ga naslovili »Sovica Oka na potepu«. Vsi skupaj smo zavihali rokave in se lotili dela. Iz različnih odpadnih materialov smo pripravili sceno in različne rekvizite. Še vedno smo poslušali pravljice in otroci so se počasi začeli vživljati v različne vloge prijaznih in manj prijaznih živali. Vse skupaj smo si popestrili z učenjem in prepevanjem pesmic in igranjem na male instrumente. Klasična glasba, ki jo učenci zelo radi poslušajo, pa nam je služila kot zvočna kulisa in kot glasba za gibalno izražanje. Naše dvomesečno delo in trud sta bila

nagrajena, ko smo našo predstavo tudi pokazali. Učenci so z njo najprej razveselili otroke iz vrtca, nato pa še starše in stare starše. Najpomembnejše pa je seveda sporočilo predstave, ki naj bo popotnica vsem nam: VSI POTREBUJEMO KDAJ

POMOČ, ZATO SI MORAMO MED SEBOJ VEDNO POMAGATI. ■

Helena Hvala Prah
Foto: Denis Šavor, Nadja Pahor
Bizjak, arhiv vrtca Zvezdica

Spoznavali smo Makedonijo in življenje v preteklosti

V kombiniranem oddelku 2. in 4. razreda POŠ Bukovica smo imeli v torek, 26. januarja, poučno in vsebinsko bogato šolsko uro. V razredu se nam je pridružil g. **Stojan Georgiev**, dedek četrtošolca **Nikole Nasev**. Iz Makedonije je pripotoval na obisk k sorodnikom, hčerki Emiliji in vnuku Nikoli na Volčjo Drago. Našemu povabilu se je takoj odzval, za kar smo mu iskreno hvaležni.

V prijetni uri druženja smo skozi pogovor odkrivali novo državo, jezik in kulturo ter spoznavali življenje v preteklosti. Predstavljamo delček naših vtisov: Pripovedoval nam je o časih, ko je bil on majhen. Imeli so pet prašičev in dve kravi. Učiteljice so bile zelo stroge. Povedal nam je, da je šel klečat na koruzo in da so učiteljice udarjale po prstih s palico. Makedonski jezik mi je všeč. (Miha, 4. r.) Povedal nam je, da je učiteljica nasula koruzo po tleh, in tisti, ki so delali neumnosti, so morali klečati na njej. V šolo so hodili sami, tudi 5 km peš, in v šoli so imeli dva zvezka za vse. Učiteljica je bila stroga in je udarila po roki. Pasli so osla, kozo in kravo. Avtov ni bilo, imeli so osle. (Tjaša, 2. r.) Najbolj sem si zapomnila, ko je povedal, da so si žogo izdelali iz nogavic. V nogavico so natlačili

karkoli in jo nato zašili, pa je bila žoga. Vso hrano so si sami pridelali. Ker doma niso imeli zmrzovalne skrinje, so v sneg naredili luknjo in vanjo spravili meso čez zimo. (Sara, 2. r.) Kakšne obleke so imeli takrat: doma sešite, strgane, pokrpane in nategovali so jih, da so jih lahko nosili več časa. (Veronika, 2. r.) Spoznal sem nov jezik. Najbolj všeč mi je bilo, ko je nono od Nikole pripovedoval, kako je v Makedoniji. (Alex, 4. r.) V Makedoniji je drugače kot v Sloveniji. Tam imajo več živali. Pridelujejo riž in pšenico. Makedonščina je zelo lep jezik. (Žiga, 4. r.) Zelo všeč mi je bilo, ko je Nikola povedal pesem v makedonščini in ko smo poslušali njihovo himno. (Hana, 4. r.) Bila sem zelo srečna in bilo mi je zelo všeč, ko je govoril nono od Nikole. (Naja, 4. r.) Danes je prišel v šolo moj dedek in tega se bom vedno spominjal. Všeč mi je bilo, da sem lahko prevajal iz makedonščine v slovenščino. (Nikola, 4. r.) ■

■ Tekst in foto: Nadja Bagon

Novoletna Akademija Športnega društva Partizan Renče

Novoletna akademija je letos potekala v soboto, 12. decembra 2015.

Telovadnico OŠ Renče smo uredili že dan prej. Trenerji so poskrbeli za opremo in orodja, medtem ko so starši poskrbeli za okrasitev. Ob 17. uri se je začela svečana otvoritev. Prireditve je vodil g. **Ervin Čurlič**. Letošnji akademiji je prisostvoval podžupan g. **Radovan Rusjan**, ki je bil tudi slavnostni govornik. Skozi celo leto 2015 so nas podpirali KS Renče, Občina Renče Vogrsko in Osnovna šola Lucijana Bratkoviča Bratuša Renče, katerim bi se ob tej priložnosti zahvalili za pomoč. V uvodni točki novoletne akademije so se v skupinski vaji predstavili skorajda vsi člani društva. Po svečanem odprtju akademije je sledil športni program, v katerem so se

predstavile vse skupine, ki trenirajo pod okriljem ŠD Partizan Renče. Letošnja rdeča nit akademije

je bila akrobatika. Zanimiv program z atraktivnimi točkami je navduševal obiskovalce na polnih tribunah. Pričeli so najmlajši z raznoterostmi na akrobatski stezi, nastopi so se nato stopnjevali s preskoki čez kozo in zaključili s skoki na mali prožni ponjavi. Vmes so se na veliki prožni ponjavi pokazali tudi naši najboljši športniki. Pri nekaterih točkah so sodelovali tudi štirinožni prijatelji. Na koncu prireditve so se predstavili tudi naši gostje iz Ljubljane. »Stari sokoli« so s svojim nastopom na bradlji pokazali, kaj vse se da narediti tudi, če si malo v letih. Najstarejši nosijo s

seboj že sedem križev. Poželi so ogromen aplavz. Preživeli smo lep večer z našimi športniki, ki so pokazali, kaj vse zmorejo. Slišali smo o njihovih dobrih dosežkih tako na domačih kot mednarodnih tekmah. Pogoj za dobre uvrstitve je dobro delo v društvu, kar smo lahko videli na letošnji novoletni akademiji. Za trud v letu 2015 se zahvaljujemo trenerjem, staršem, vsem našim članom in vsem, ki nas pri našem delu podpirate. ■

Jurij Arčon
Foto: Iris Žvanut,
Jože Rupar

Najuspešnejši športniki in društva leta 2015 v Gimnastični zvezi Slovenije

Konec januarja je v okviru 6. kongresa GZS v Porto-rožu potekala tudi prireditve Športnik leta. Na prireditvi je Gimnastična zveza Slovenije razglasila najuspešnejše športnike, trenerje, sodnike in društva leta 2015. Gimnastična zveza združuje 50 članic (društev in občinskih zvez), ki se ukvarjajo z gimnastiko.

Med nagrajenci smo imeli letos kar dva naša člana:

- **Žan Zorn** je v športni akrobatiki (mlajše kategorije) dosegel največ točk med konkurenti in s tem dobil naziv Športnik leta.
- **David Peras** je prav tako v športni akrobatiki dosegel drugo mesto, in sicer v absolutni kategoriji.

Uspeli vseh naših članov, ki so se vrstili skozi številne tekme leta 2015, so nam kot društvu prinesli najvišji naslov, saj smo bili v programu Gimnastika za vse razglašeni za najuspešnejše društvo v Gimnastični zvezi Slovenije.

Leta 2015 smo prvič imeli naše člane tudi v slovenski reprezentanci, tekmovali so v olimpijski disciplini velika prožna ponjava. V publikaciji, ki jo je Gimnastič-

na zveza izdala ob tej priložnosti, so objavljena imena reprezentantov, ki prihajajo iz

našega društva. To so:

- **Jan Ferjančič** v absolutni kategoriji,

- mladinska reprezentanca: **Žan Zorn**, **Matjaž Cotič**, **Peter Saksida** in **Lea Vidič**,
- mlajše kategorije: **Žiga Mozetič**, **Jure Rupar** in **Petra Arčon**.

Poleg njih se je kot reprezentant FIG tekme v Salzburgu udeležil še **Rok Čebren**.

Ob tej priložnosti bi se zahvalil prav vsem športnikom in ostalim, ki podpirate razvoj gimnastike v našem društvu, saj brez tako obsežne podpore navedenih rezultatov ne bi dosegli. ■

Igor Ferjančič
Foto: Borut Zorn, Boris Pregelj

Državno prvenstvo v skokih na mali prožni ponjavi

30. januarja smo se udeležili državnega prvenstva v skokih na mali prožni ponjavi. Tekmovanje je potekalo v športni dvorani Bonifika v Kopru. Deževen dan ni pokvaril vzdušja in odličnih rezultatov, ki so jih dosegli naši tekmovalci.

Novi ekipni državni prvaki so postali mlajši dečki (v sestavi **Enej Lango, Jure Rupar, Patrik Nemeč, Vid Lukežič, Žiga Čebtron** in **Ahac Pavlica**), mladinci (**David Peras, Tim Mozetič, Miha Pregelj, Žan Zorn** in **Aljaž Ferjančič**) in starejše deklice (**Lea Terčon, Petra**

Arčon, Hana Lukežič, Mojca Spačal, Sara Nemeč in **Nika Mozetič**). Ekipno drugo mesto so zasedli starejši dečki (**Rok Čebtron, Matjaž Cotič, Nace Pavlica, Žiga Petarin** in **Anže Arčon**), cicibani (**Matic Bre-mec, Tim Kobal, Aljaž Ferfolja, Blaž Štrukelj, Žan Skomina**

in **Gal Žižmond**) pa so v svoji kategoriji osvojili tretje mesto. Ekipno tretje mesto so osvojili tudi naši člani (**Jan Zavadlal, Jurij Arčon** in **Jan Ferjančič**). V kategoriji mlajših dečkov je Enej Lango osvojil posamezno 1. mesto, pri mladincih je David Peras osvojil 2., Tim Mozetič

pa 3. mesto. Ravno tako je pri starejših dečkih Rok Čebtron osvojil posamezno 2. mesto. Med cicibani je Matic Bre-mec osvojil 3. mesto. Tretje mesto je pri starejših deklicah osvojila tudi Lea Terčon. ■

Jurij Arčon
Foto: Boris Pregelj

Četrty Harijev memorial

Drugi vikend v januarju so Goletriji, sekcija športnega društva Škulja, organizirali turnir za Harijev memorial, ki se šteje za Pokal Slovenije.

V soboto, 9. januarja, so bile izpeljane kvalifikacije za Pokal Slovenije Primorske regije, hkrati pa je tekmovanje veljalo za prvo tekmo v točkovanju za Pokal Polo. Zmagal je **Simon Chiabai**, drugo mesto je zasedel **Radovan Rusjan**, tretji pa je bil **Simčič Darko**.

V nedeljo, 10. januarja, se je odvijalo posamezno tekmovanje za Pokal Slovenije, ki se ga je udeležilo 115 tekmovalcev iz vse Slovenije. Najvišja mesta so osvojili tekmovalci z Gorenjske, od Primorcev se je najvišje uvrstil **Milovan Gregorič**, sledila sta mu **Oskar Špacapan** in **Simon Kokelj**.

Poleg tekmovalcev so se memoriala udeležili navijači in svojci našega dragega prijatelja **Harija Mozetiča**, ki so najboljšim tudi podeljevali pokale. Posebna zahvala gre tudi letos skupini Harijevih prijateljev z Renškega Podkrajja, ki vedno rada sodeluje pri organizaciji Harijevega memoriala. ■

| Tekst in foto: Majda Rusjan

Cenili so ga preprosti ljudje, politiki in akademiki

Poslovil se je Renčan Franc Pregelj – Boro, od Katince

Malo pred sedemindesetim rojstnim dnevom je v Ljubljani umrl **Franc Pregelj – Boro**, doma iz Renč. Bil je udeleženec NOB in je odigral pomembno vlogo v osvobodilnem gibanju na Goriškem. Pokopan je na šempetrskem pokopališču ob ženi Tatjani. Od njega smo se poslovili v četrtek, 21. januarja. V zadnji pozdrav so mu spregovorili predstavnik borčevske organizacije Zvonko Mavrič, občinski svetnik Občine Šempeter-Vrtojba in Radivoj Pahor, domačin iz Renč.

“Korak mi je zastal, pogled mi je zdrsel skozi blede mesečino in pristal na priprtem oknu. Tam je moja mati, prav gotovo bedi, saj spati ne more. Premišljuje in obuja spomine od začetka do konca in potem od konca do začetka in zopet od začetka do konca, ure in ure in vse noči. Njene misli potujejo: zdaj v Egipt, zdaj v Avstralijo, zdaj v Južno Afriko, v Italijo in v Brazilijo. Tam so njeni otroci in tja begajo njene misli.”

Deset otrok se je rodilo očetu Jožefu – Pepiju in mami Katarini, po domače Katinci, kakor se je reklo pri hiši. Dva sta umrla že v otroških letih, ostali so šli vsak po svojih poteh, s trebuhom za kruhom na vse

strani neba, a z večnim hrepenenjem po domu, po vrnitvi.

Boro se je rodil kot sedmi otrok. Uvodoma sem prebral delček njegove avtobiografske pripovedi, ki jo je naslovil **Mati**. To sem storil iz spoštovanja do njegove literarne žilice, pa tudi zato, ker je sam večkrat omenil, kako usodno je nanj vplivala neka druga **Mati**, namreč istoimenski roman Maksima Gorkega. Po branju te knjige in ob vzorih starejšega brata Maksa je dokončno stopil na revolucionarno pot, na pot bojevnika za narodno in socialno osvoboditev. Ta odločitev je zaznamovala vse njegovo življenje.

Z ženo Tatjano sta pogosto prihajala k nam domov, v Šempetru in Ljubljani pa sta odprtih rok gostila prijatelje. Po Tatjanini smrti so bili njegovi obiski daljši in pogostejši, prav tako tudi njegova vabila. Občudoval sem svežino Borovih misli in širino pogledov na aktualna vprašanja, še bolj pa na družbeno vlogo človeka kot posameznika. Izžareval je modrost izkušene premišljevalca in tankočutnega, pozornega poslušalca. Visok, lep in urejenih misli je že s svojo pojavnostjo vzbujal spoštovanje, z iskrivostjo pa je še na stara leta postavil sogovorniku visoke kriterije dialoga in argumentacije.

Boro je živel razgibano, polno življenje. Ob materini spodbudi je tudi sam že zgodaj spoznal pomen izobrazbe za človekovo osebno rast in za vrednote boljšega, pravičnejšega sveta. Od zvedavega otročiča in mizarskega pomočnika je rasel v mladega tehnika, ki je po vojni v Ljubljani dokončal gimnazijo, nato pa si s študijem ob delu pridobil visoko izobrazbo. Z lahkoto se je učil tujih jezikov in jih pogovorno ali v celoti obvladal vsaj pol ducata.

Boro je imel v času narodnoosvobodilnega boja v Gorici in na Goriškem pomembno vlogo, mu pa ta boj ni v nobenem trenutku pomenil le vojaškega spopada. Videl je naprej in globlje, ob najtežjih odločitvah pa ni pozabil na posameznika in njegovo osebno integriteto. Kljub temu je italijanski samozvani zgodovinar Pirina skušal (tudi) Borotu podtakniti odgovornost za povojna “genocidna dejanja” nad Italijani. Po večletnem sodnem postopku so bile s sklepom bolonjskega sodišča vse obtožbe zavržene.

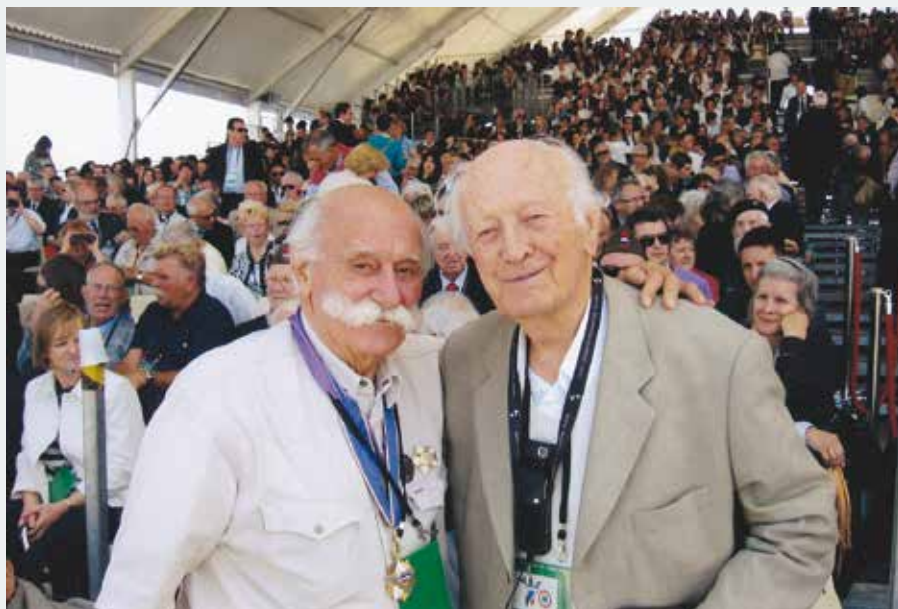
S posebnim ponosom se je Boro spomi-

njal 8. septembra 1943, ko je ob osmi uri zvečer radio oznanil kapitulacijo Italije. Že uro po objavljeni novici je govoril zbrani množici na trgu v Braniku, naslednjega dne pa v Dornberku in drugih krajih. V prvih povojnih letih je nadaljeval s političnim delom na Goriškem, nekaj časa pa je služboval tudi na jugoslovanskem konzulatu v Milanu in na veleposlaništvu v Rimu.

Do upokojitve je bil zaposlen v Republiški upravi za notranje zadeve. Pretežno se je ukvarjal z razvojnimi in analitičnimi vprašanji. V tem času je napisal obsežno študijo o obveščevalni in varnostni dejavnosti, ki je še danes cenjeno strokovno gradivo. Po upokojitvi je dopolnilno deloval na gospodarskem področju. V tej vlogi je prepotoval vrsto držav, pri čemer mu je izjemno koristilo poznavanje psihologije in tujih jezikov. Vzpostavil je številne stike doma in v tujini. Cenili so ga preprosti ljudje, politiki in akademiki.

Med ljudmi, ki jih je srečeval in z njimi prijateljeval, je še posebej rad omenjal poljskega pisatelja Arkadya Fiedlerja. Povsem slučajno sta se srečala in – postala prijatelja. Fiedler mu je s svojo knjigo *Robinzonov otok* poklonil tudi prijazno posvetilo. Morda pa srečanje le ni bilo čisto »slučajno«. Boro je namreč tudi sam pisal. V njegovi literarni delavnici je nastala daljša, psihološko niansirana zgodba *Zelena mušnica* ter nekaj črtic in literarnih miniatür, znana pa je vsaj ena njegova pesem.

Bil je pisec vrste člankov, zgodovinskih prispevkov in spominskih zapisov, večkrat so časopisi, radio in televizija objavili razgovore z njim. Boro je govoril na številnih slovesnostih, pogrebih, srečanjih in simpozijih, kot član slovenske borčevske delegacije pa se je udeležil veličastne proslave ob 70-letnici zavezniškega izkrcanja v Normandiji. Prejel je več priznanj in

odlikovanj, za dolgoletno delo v odboru aktivistov OF in obrambo zgodovinske resnice NOB na Primorskem pa je prejel njemu še posebej drago zlato plaketo Zveze združenj borcev za vrednote NOB Slovenije.

Boro je živel med Ljubljano, Šempetrom pri Gorici in Renčami. Povsod je bil dejaven v družbenem in političnem življenju. Zelo je bil navezan na Šempeter in Novo Gorico ter na tukajšnjo borčevsko organizacijo, intimno in globoko občuteno pa na svojo rojstno vas. Tudi sam dobro vem, kako so ga zanimala vsa dogajanja v Renčah, naj omenim le pobratenje s partizanskim Štarancanom, spomin na medvojno tragedijo v Ozrenju, skrb za ohranjanje kulturne dediščine in še marsikaj. Udeleževal se je prireditvev in spominskih srečanj, se veselil spodbudnih rezultatov naše mladine, socialno šibki družini iz Renč pa je pomagal z dobrodelnim prispevkom. Vestno je sodeloval pri zbiranju besed za renški narečni slovar,

obiskoval sorodnike in prijatelje, v družinski hiši v Ljubljani pa je njihovo dnevno sobo krasilo delo Vladimira Hmeljaka – slika z motivom Borotovih rojstnih Renč. Spoštovani sorodniki pokojnega Borota, ob tej hudi preizkušnji samo vi v resnici veste, koga izgubljate in kaj vam je v življenju pomenil. Visoka leta ne morejo prekriti žalosti, lahko pa človeku spregovorijo o hvaležnosti za vse, kar ste skupaj doživeli, o čemer ste sanjali in se veselili. Vaš dragi Boro je vam in nam zapustil sporočilo, ki se sicer slehernega dotakne na svoj način, vseh pa z zavestjo, da nismo z njim le živeli, marveč smo življenje občutili kot nekaj lepega, sredi mnogih odtenkov, nasprotij in dvomov pa tudi kot nekaj nad vse dragocenega. Ob boleči izgubi izrekamo sinu Vasji z ženo Vlasto, vnukinjama Špeli z možem Markom in Petri z možem Tomažem, vsem štirim čudovitim pravnukom, sestri Metodi in ostalim sorodnikom naše najgloblje sožalje in sočutje. Boro vas je imel zelo rad. Ko je spregovoril o svojih najdražjih, je postal njegov glas drugačen, obarval se je v tople barve bosonovega otroštva in se odel v nežno predivo ljubečih dotikov življenja, ki mu je podarilo Tatjanino in vašo ljubezen. Ob slovesu, dragi prijatelji, prisluhnilimo še Borotovim verzom. Zapisal jih je v zaslužnjeni, a uporni Primorski, nekje nad Vitovljami, junija 1943.

“Lepa bo slovenska domovina,
da take ni še videl svet.
Brez tirana. Brez zločina.
Nihče v njej ne bo proklet.”
Pozdravljen, Boro. Tovariš Boro. ■

Radivoj Pahor

Foto: osebni arhiv družine Pregelj,
Neva Pahor, Boris Nemeč

»Ni življenja brez kolesa« Stojan Fabjan z Volčje Drage

Stojan, povej nam, kdaj si se začel aktivno ukvarjati s kolesarstvom?

Ostal sem sam, zato sem se moral nečesa lottiti. Delal sem na Tekstilni tovarni Okroglica. Tam sem imel enega prijatelja in ta me je povabil, naj grem z njim in začnem kolesariti. Zame je bila to kot kazen. Bilo me je strah, ko sem prišel z maratoni. Preklinjal sem svojo usodo in se spraševal, kam sem prišel. Približno dve leti sem treniral. Vpisal sem se v kolesarski klub v Goriških brdih v Dobrovem in od takrat sem s kolesarstvom kar zasvojen.

Praktično, ti si športnik – rekreativec?

Ja, rekreativec. S kolesarjenjem se ukvarjam rekreativno. Na dirke se prijavljam, ko čutim, da sem pripravljen. Delam samostojno in sem neodvisen od drugih.

Koliko časa se že ukvarjaš s kolesarstvom?

Od leta 1986, se pravi 30 let.

Si začutil od začetka kake bolečine, ko se je telo privajalo na ta napor?

Ne, nobenih. Tako me je premamilo, da sem enostavno užival in tudi sedaj še vedno uživam. Jaz ... Ko pride tisti čas,

enostavno ne morem vzdržati doma.

Imaš tudi zelo bogato zbirko pokalov, medalj, vseh vrst priznanj. Ti veliko pomenijo?

Seveda. Vsak, ki naredi določeno število maratonov, dobi pokal. Predlansko leto sem odpeljal 26 maratonov in dobil pokal. Na tekmovanjih se zberejo kolesarji iz cele Slovenije. Takšna priznanja mi veliko pomenijo. Včasih je kar mučno, saj prihajam iz Gorice in zato prevozim 200 km več od ostalih, če je maraton v Ljubljani. Če je maraton v Prekmurju, moram voziti v eno smer več kot 300 km, odpeljati maraton in se vrniti domov, to je res mučno. Treniram med tednom in komaj čakam nedeljo, ko vem, kam grem.

Od vseh pokalov in medalj, ki si jih dobil, kateri ti je najbolj pri srcu?

Najbolj mi je pri srcu pokal, ki sem ga dobil v Šmarjah pri Jelšah. In lanski pokal za največ prevoženih maratonov, ki jih je bilo 24.

Kako uspešen si na maratonih?

Na začetku, ko sem bil mlajši, mi ni šlo, zdaj v zrelih letih imam ogromno znanja. Leta tečejo.

Torej si – kot pravijo – bolj kot je vino staro, boljše je ...

Ja, res, veš? V tem času sem se dobro spoznal in vem, kaj hočem.

Ali se na maratone odpravljaš sam?

Imel sem prijatelja iz Solkana, ki ni bil

resen na treningih. Če treniraš, si pripravljen.

Ali imaš koga iz naše občine, s katerim sodelujeta in ki bi ti bil lahko konkurenca?

Ne, nikogar. Tudi finančno je kar naporno. Porabiš kar nekaj denarja za štartnine, za gorivo. In to vse iz svojega žepa. Celozimo varčujem, da lahko grem na teren.

Kaj pa še treniraš poleg kolesarjenja?

Všeč mi je pohodništvo, jeseni in pozimi grem velikokrat na Sabotin. V 14 letih se je nabralo že 1.000 vzponov!

Ali greste na maratone samo po Sloveniji ali tudi v tujino?

Samo po Sloveniji. Prireditev je veliko, zato ne moreš vseh obiskati.

Si se kdaj udeležil Maratona češenj iz Ljubljane v Dobrovo?

Maratonov češenj imam vseh 20. Enkrat sem celo pristal v bolnišnici. Tudi to se zgodi.

Stojan poleg kolesarstva in pohodništva zbira še različne kamne, ki jih prinese domov iz krajev, v katerih je bil.

Stojanu želimo še obilo prevoženih kilometrov in maratonov. Obilo zdravja, saj tudi on zaznamuje naš kraj in čas, v katerem živimo. ■

Renata Tischer

Foto: Katarina Tischer Gregorič

Polnočnica v Bukovici

Polnočna božična maša v cerkvi sv. Lovrenca je bila tokrat že ob 22. uri, kar pa ni pomenilo, da se je župljani Bukovice in Volčje Drage ne bi udeležili v velikem številu in napolnili vse kotičke naše cerkve.

Posebno najmlajši so z velikim občudovanjem opazovali jaslice, ki jih je tudi letos skrbno pripravil **Silvo Konjedic** z Volčje Drage. Dodatni čar je bilo

prelepo petje pevk in pevcev cerkvenega pevskega zbora pod vodstvom **Joška Lovca** iz Bukovice. Božične pesmi vedno sežejo do srca in raznežijo naše misli. Mašo je daroval domači župnik gospod **Vojc Žakelj**, ki je posebej poudaril pomen božiča, ki ni samo cerkveni, ampak je tudi družinski praznik. Po koncu maše pa je gospod župnik vsakemu župljanu osebno voščil srečen božič. ■

Tekst in foto:
Jože Ropoša

100 let naše krajanke Lidije Susič

V Domu starejših občanov Nova Gorica je bil 6. januar prav poseben dan. Dve njihovi oskrbovanki sta praznovali visoka jubileja: **Emilija Vuga**, sicer doma iz Solkana, je praznovala 101., **Lidija Susič**, doma iz Bukovice, pa 100. rojstni dan.

Svojci obeh slavljencev in kolektiv DSO Nova Gorica so jima v klubskih prostorih pripravili prijetno druženje z bogato pogostitvijo. Manjkale niso niti slastne torte. Obe slavljenci sta prejeli kar nekaj šopkov cvetja in cel kup voščil in dobrih želja od predstavnikov občine Nova Gorica, seveda smo Lidiji čestitke in dobre želje prinesli tudi predstavniki občine Renče-Vogrsko,

Lidija preživela dobrih dvajset let, da bi svoji družini pomagala lažje preživeti krizna leta med vojnama. Domov se je vrnila leta 1954. Slavljenkama je zapel Moški pevski zbor Mirko Filej iz Gorice in oglasila se je tudi harmonika. Prav posebna čestitka pa je prišla od sostanovalcev, ko so Lidiji in Emiliji zapeli prav za to priložnost sestavljeni pesmici. Za vsakega stoletnika v domu vedno spesnijo pesem, ki je vezana na njegovo življenjsko zgodbo in jo imenujejo »himna za stoletnike«. Ko so slavljenci vprašali, kaj si ob rojstnem dnevu želita, je Lidija odgovorila, »da bi bili ljudje, ki skrbijo zame, vedno tako dobri in pridni,« Emilija pa si je zaželela, »da bi še živela.«

Da, življenje ni vedno prijazno, je pa lepo. Lidija Susič je sedaj naša najstarejša krajanke, saj smo se konec decembra 2015

poslovlili od **Marije Černovic**, ki je 10. avgusta 2015 dopolnila 102 leti. ■

Albinca Pisk
Foto: arhiv doma starejših občanov
Nova Gorica

Tu je še himna za Lidijo ob njeni stoletnici:

Iz Bukovice naša je Lidija doma, aleksandrinka 100 jih učakala, nad hišo je rojstno bedo visela polenta, radič dobro jim dela.

Odločno dekle Aleksandrijo uzre, čez morje potuje, z vaporem gre, služiti šterline k bogatim je šla, pr' princesi spoštovana bila.

Jih dvajset dolgih let služila, po Egiptu, po svetu je hodila, a vleklo jo vedno srce je domov, pod mili rodni krov.

Doma jo Pepi Zorčev želi, na Sveti se gori poroči. Družina dobila še sinkota, sveta ji zemlja je bila.

Želimo vam, še za naprej, ostanite taka kot doslej, da ob letu vi slavila bi v družbi veselih ljudi.

Naši konjeniki na štefanovo blagoslovili konje

Konjeniško društvo SOČA in družina Kobal iz Vitovelj smo na štefanovo, 26. decembra 2015, organizirali 16. žegnanje (blagoslov) konj.

Vera in krščanski nauk nas uči, da je Bog ustvaril nebo in zemljo, živa bitja na kopnem in v vodi. V prazgodovini naj bi se človek z živalmi preživiljal, kasneje naj bi mu bile v pomoč pri delu, sčasoma tudi v razvedrilo in šport. In prav to nas je na ta dan vodilo v Vitovlje z našimi konjički, ki nam pomenijo sprostitve in razvedrilo obenem. Sveti Štefan je zavetnik konjev in

živali, varoval in ščitil naj bi jih pri delu. Konjeniki in ljubitelji konj smo se v lepem sončnem vremenu zbrali na domačiji Kobalovih. Tu smo se okrepčali, konjem smo pripeli barvne trakove z napisom 16. žegnanje konj – Vitovlje 2015. Zastavonoše so formirali povorko 35 jezdecev in 4 vpreg. Podali smo se k cerkvi svete Lucije in se pripravili na blagoslov. Župnik **Joško Tomažič** je v cerkvi daroval sveto mašo, pred cerkvijo blagoslovil konje, konjenike, kruh, sol in vino. **Srečko Špacapan**, predsednik KD SOČA, je spregovoril v imenu konjenikov, pozdravil vse prisotne in se zahvalil župniku. Po blagoslovu so

konji dobili kruh in sol, konjeniki pa vino. V povorki smo odjahali do Kobalovih in poskrbeli za konjičke. Domači so nas pogostili s pasuljem in rujno kapljico. Pogovor je stekel o dogodkih, zdravju konj in pohodih v preteklem letu. Veseli smo se razšli, da se pred temo vrnemo v štalo, razsedlamo in nakrmimo konje. Zaželeli smo si srečno, uspešno in zdravo leto 2016 in da se čez leto spet srečamo na 17. žegnanju konj pri sveti Luciji v Vitovljah. Konjeniški pozdrav HIP-HIP-HURA! ■

Tekst in foto: Srečko Špacapan

Razstava na Vrhniki

Pod okriljem Občine Vrhnika in tamkajšnjega doma za starejše občane je bil lani na Vrhniki organiziran likovni ekstemore. Udeležile so se ga tudi nekatere naše slikarke.

Obenem so organizatorji ponudili udeležencem možnost, da v njihovi galeriji razstavljajo svoja dela. Naša slikarka **Marica Kobal** se je temu vabilu odzvala

in tam postavila samostojno razstavo svojih slik. Razstavo je poimenovala »Tu sem doma«, saj Marica na slikah zelo rada prikazuje domači kraj ter reki Sočo in Vipavo, ime razstave pa obiskovalce samo pripelje do tematike razstavljenih slik. ■

Hema Jakin
Foto: osebni arhiv
Marice Kobal

Ida Kocjančič

Tudi **Ida Kocjančič** je decembrske dni preteklega leta sebi in mnogim drugim ljudem popestrila s samostojno razstavo slik.

Tokrat jo je postavila v galeriji TIC – turistično-informacijskega centra v Postojni, od koder je tudi ta fotografija. Ta je le ena od njenih šestih samostojnih razstav, ki jih je postavila leta 2015.

Ida je maja sodelovala na ekstemporu »Flora in favna Cerknjiškega jezera«. Strokovna komisija je njeno sliko nagradila s prvo nagrado in priznanjem odličnosti. Mi pa Idi iskreno čestitamo! ■

Hema Jakin

Foto: osebni arhiv Ide Kocjančič

Naše slikarke in njihove razstave v preteklem letu

Ljubiteljska slikarka **Boža Bucik** se je naši skupini pridružila lani. Vsi smo vedeli, da ni začetnica in da je za njo že kar dolga slikarska pot. Slikanje ji je bilo v veselje že v otroštvu, ko se je z njim srečevala v osnovni šoli v Kanalu. Po upokojitvi, ko je bilo časa malo več, se je začela stro-

kovno izpopolnjevati preko univerze za tretje življenjsko obdobje.

Tam se je srečala s profesorico **Marijo Hačimovič**. Obiskovala je likovne delavnice pri profesorju **Sergiu Favottu** in pri slikarju **Marjanu Miklavcu**, kjer se je navdušila za akvarele, ki so ji bili že prej pri srcu. Boža je pripravila že mnogo samostojnih in tudi skupinskih razstav. Prvo njeno sa-

mostojno razstavo, odkar je naša članica, smo si lahko ogledali lani novembra v Goriški knjižnici Franceta Bevka. Poimenovala jo je »Ko se me nežno dotakne barva«. Slike njene razstave so prikazovale predvsem krajino, kotičke ob Soči, njene tolmune, pa tudi cvetja ni manjkalo. Boža, naj ti bo v naši družbi lepo in uživajmo skupaj še naprej! ■

Hema Jakin

Razstavljali sta Zdravka in Lidija

V prijetni domači gostilni na Slapu ob Idriji sta lani decembra postavili na ogled svoja dela naši članici **Zdravka Komic** in **Lidija Gruntar**.

Tako Zdravka kot tudi Lidija slikata pretežno v akrilni tehniki in taka dela sta tudi razstavljali. Njune slike so bogatile vzdušje in krasile stene v tem prijetnem lokalu do konca januarja.

Lidija Gruntar je lani decembra postavila tudi samostojno razstavo akvarelov v domu starejših občanov v Sežani. ■

Hema Jakin

Foto: osebni arhiv Zdravke Komic in Lidije Gruntar

Predavanje in predstavitev izdelkov za krepitev zdravja na Vogrskem

Drugo predavanje, ki ga je organiziralo Društvo upokojencev Vogrsko, se je odvijalo 4. decembra 2015 v prostorih podružnične osnovne šole Vogrsko. Izvedla ga je gospa **Radmila Dos Santos**, strokovna sodelavka v trgovini Dr. Natura v Novi Gorici. Tema predavanja je bila zelo zanimiva, saj ne zadeva le starejše populacije, temveč, žal, tudi vse mlajše generacije in celo otroke.

Predavateljica je podrobneje opisala najpogostejše bolezni, ki v največji meri pestijo predvsem starejše ljudi, in hkrati predstavila tudi nekaj prehranskih dopolnil za omilitev določenih bolezenskih stanj. Krvni tlak je sila, pritisk, ki deluje na stene krvnih žil. Optimalni krvni tlak meri 120/80, o nevarnem tlaku za bolezni srca in ožilja pa govorimo takrat, ko preseže mejo 140/90. Škoda na žilah nastane, če so le-te več tednov, mesecev ali let izpostavljene visokemu krvnemu tlaku. Ta je pospeševalec procesa ateroskleroze, kar privede do zamašitve žil. Če so žile dalj časa izpostavljene visokemu krvnemu tlaku, se njihove stene zadebelijo in zatrdijo. Taka žila rada počli ali pa v njej nastane krvni strdek, ki žilo zamaši. Zaradi zoženja in zapore ledvičnih arterij oslabi tudi delovanje ledvic. Visok krvni tlak ali hipertenzija privede tudi do sprememb v srčnih žilah in okvari srčno mišico. Zaradi tega se srce sčasoma raztegne in opeša. Dolgotrajno zvišan krvni tlak povzroča škodo, saj bistveno zvišuje nevarnost za srčno in možgansko kap, vodi v odpoved srca in ledvic in prizadene vid.

Osnova za zniževanje krvnega tlaka in preprečevanje hipertenzije je zdrav življenjski slog, ki vključuje opustitev kajenja, zmanjšanje prekomerne telesne teže, omejitev uživanja alkohola, omejitev uživanja soli, uživanje veliko sadja in zelenjave, prehrana naj vsebuje čim več prehranskih vlaknin (neoluščena žita, sadje, zelenjava in stročnice). Zelo pomembna pa je redna telesna dejavnost, npr. živahna hoja 30 do 45 minut trikrat na teden.

Sladkorna bolezen (diabetes) je v porastu tako pri nas kakor tudi v svetu. Vemo, da zanj zbolevajo tudi mladostniki in otroci. Diabetes je kronično stanje, pri katerem celice trebušne slinavke ne proizvajajo dovolj inzulina oz. pri katerem telo proizvedenega inzulina ne

more učinkovito rabiti. To se kaže kot motnja v presnovi ogljikovih hidratov, beljakovin in maščob. Končni učinki bolezni so lahko trajne okvare, nepravilnosti v delovanju ali celo odpoved številnih telesnih organov. Tipični znaki za nastanek sladkorne bolezni so: povečano uriniranje, s tem povezana dehidracija in huda žeja, slabo počutje, izguba teže in zmanjšana odpornost.

Poznamo sladkorno bolezen tipa 1 in tipa 2. Diabetes tipa 1 se pojavi v otroštvu in mladosti, največ v puberteti oz. do 30. leta starosti. Je avtoimunska bolezen in zdravljen je z inzulinom, je nujno že vse od pojava bolezni. Inzulin je treba z injekcijami nadomeščati do konca življenja. Diabetes tipa 2 je najpogostejša oblika sladkorne bolezni, saj jo ima približno 90 % vseh diabetikov. Pri zdravljenju velikokrat zadoščajo le dieta in anti-diabetične tablete. Z leti pa bolniki dosežejo tako visoke vrednosti glukoze v krvi, da je potrebno zdravljenje z inzulinskimi injekcijami. Tudi pri premagovanju te bolezni je potrebna primerna hrana oz. dieta, zmanjšanje telesne teže, dovolj gibanja in izogibanje stresnim situacijam.

Holesterol in jetra so bila tretja tema predavanja. Pri povišanem holesterolu se razvijejo maščobne obloge na krvnih žilah. Sčasoma te obloge otežujejo pretok krvi skozi arterije, zaradi česar srce ne more dobiti dovolj krvi, bogate s kisikom. To povečuje tveganje za srčni napad, zmanjša se tudi pretok krvi v možganih, kar lahko povzroči možgansko kap. Povzročitev oz. pospešitev nastanka holesterola v prvi vrsti povzročajo kajenje, debelost, velik obseg pasu, slaba prehrana, pomanjkanje telesne aktivnosti in sladkorna bolezen.

Zelo učinkovita pri premagovanju holesterola je artičoka, sredozemska rastlina, ki je bila že pri Grkih in Rimljanih izjemno priljubljena.

Danes je znanstveno preverjeno zdravilo

za bolezni jeter in učinkovita pomoč pri prebavnih motnjah. Učinkovine v listih artičoke spodbujajo izločanje žolča, celijo jetrne celice, povečujejo izločanje urina, kot grenčina pa artičoka spodbuja prebavo. Z artičoko znižujemo previsoko raven holesterola v krvi in zdravimo bolezen ledvic. Njeni pripravki so odlična

pomoč tudi pri prebavnih težavah.

Depresija je motnja, ki jo pogosto povzročijo izrazito neugodne življenjske okoliščine in dogodki, včasih pa tudi kot vpliv dednih dejavnikov. Razlikujemo notranje (genetski, fiziološki, psihološki) in zunanje dejavnike (travmatski dogodki, čustveno neustrezni odnosi v otroštvu, zloraba drog, alkohola, zdravil, zdravstvene težave ...).

Kako ravnati, da bomo zmanjšali možnost izbruha depresije? Začnimo bolj skrbeti zase, postanimo bolj »egocentrični«, skušajmo prepoznati in izražati svoje potrebe in želje ter sami skrbeti zanje. Dovolimo si čutiti in izražati občutke in čustva, tudi negativna. Kajti vsi naši občutki niso ne pravi in ne napačni, temveč so naši! Tudi jeza in strah. Teh občutkov ne smemo skrivati, jih odvrniti do sebe, potlačiti, ampak se jih moramo naučiti prepoznavati in jih sprejemati na socialno sprejemljiv način. Tako se ne bodo več nabirali v nas samih in nas vodili v depresivne odzive.

Kako lahko pomagamo:

Šentjanževko so poznale že stare evropske kulture kot čudežno zdravilo. Šentjanževka naj bi delovala podobno kot nekateri antidepressivi, ki dvigujejo raven serotonina v možganih in tako blažijo čustveno neugodje, depresijo in na splošno pomirjajo. Njena največja prednost je, da ne povzroča zasvojenosti in utrujenosti. Zavedati se pa moramo, da učinek ni takojšen. Opozoriti je treba tudi na stranske učinke, ki jih lahko ima šentjanževka v kombinaciji z drugimi zdravili.

Omega-3 ribje olje je prehransko dopolnilo, ki je proizvedeno na Norveškem pod strogim nadzorom kakovosti. Omenjeni proizvod je namenjen ohranjanju zdravja srca in ožilja, za vzdrževanje normalne ravni trigliceridov v krvi, prispeva k vzdrževanju normalnega krvnega tlaka, je pomemben za normalno delovanje možganov in za ohranjanje vida.

Zaradi svojih pozitivnih učinkov na zdravje se Omega-3 ribje olje priporoča ljudem s povečanim tveganjem za razvoj srčno-žilnih bolezni, ljudem s povečano vrednostjo holesterola v krvi, za ljudi z enolično prehrano, za ljudi, ki so izpostavljeni povečanim obremenitvam (fizičnim in psihičnim), za ljudi, ki imajo težave z vidom, in za vse, ki želijo ohraniti svoje zdravje.

Šisandra je poznana kot tradicionalna kitajska zdravilna rastlina. Uporablja se za izboljšanje zdravja kože, proti raznim infekcijam in proti kašlju. Deluje pomirjevalno, zdravi depresijo, pomaga premagati stres, priporočajo jo pri motnjah spanja, pripomore k izboljšanju stanja bolnikov s hepatitisom. Skratka, cenjena je kot krepčilo za celo telo, saj krepi in poživilja številne notranje organe.

Pegasti badelj je rastlina, ki jo uporabljamo za lajšanje težav pri boleznih jeter. Pripravki pegastega badlja preprečujejo škodljive učinke snovi na jetrne celice. Pospešujejo obnovo jetrnih celic in zdravljenje jeter po poškodbah zaradi virusnih okužb in strupenih snovi.

Glukozamin ima v telesu zaščitno vlogo in preprečuje obrabo ter spodbuja proizvodnjo hrustanca. Z njegovo uporabo se poveča tudi gibljivost sklepov. Je priporočljiv za ljudi z bolečinami v sklepih (koleno, kolk, rama, hrbet), za športnike, rekreativce. Glukozamin naj bi uživali zato, ker blaži bolečino pri sklepnih vnetjih, zavre drobljenje hrustanca, ohranja fleksibilnost in izboljša gibljivost sklepov, pomaga ohranjati zdravje kosti, tetiv in drugih vezivnih tkiv,

B-kompleks je prehransko dopolnilo, ki s posameznimi vitamini skupine B prispeva k delovanju živčnega sistema, normalnemu psihološkemu delovanju, zmanjševanju utrujenosti in izčrpanosti, delovanju imunskega sistema, nastajanju rdečih krvnih celic in ohranjanju zdravih las, kože in sluznice. Kurkuma ni samo začimba, je tudi superzdravilo, saj deluje kot antiseptik, izboljša spomin, topi maščobe, rakave celice pa uniči tako temeljito, da mnogi zdravniki v kurkumi ne vidijo več le začimbe, pač pa superzdravilo proti raku. Med drugim uničuje kandido, pomaga pri regeneraciji kože, pri depresijah, bolečinah, vnetjih, pri zdravljenju artritisa, čisti jetra, pomaga tudi pri presnovi maščob, in še bi lahko naštevali.

Na koncu vprašanj kar ni bilo konca, kar žal potrjuje, da so zgoraj omenjene težave med ljudmi še kako prisotne. Dobili smo veliko izčrpnih odgovorov in koristnih nasvetov. Slišali smo tudi nekaj konkretnih izkušenj oz. primerov, s katerimi se vsakodnevno srečuje gospa Radmila. Prepričana sem, da je vsakdo izmed nas odnesel vsaj kakšen nov podatek, za katerega do sedaj ni vedel in ki mu bo morda v prihodnosti prišel še kako prav. ■

| Tekst in foto: Mirjam Šušmelj

Predavanje in delavnica na temo ustne higijene na Vogrskem

Bodoči zobozdravnici

Društvo upokojencev Vogrsko je v petek, 27. novembra 2015, v prostorih podružnične osnovne šole Vogrsko organiziralo predavanje in delavnico na temo ustne higijene.

Predavanje in delavnico sta izvedli študentki dentalne medicine, bodoči zobozdravnici, **Urša Kukanja** iz Sežane in **Nuša Hvalica** z Vogrskega, in sicer v okviru projekta Zobek, ki deluje v okviru Društva študentov dentalne medicine Slovenije. V prvem delu je Nuša Hvalica podrobno predstavila parodontalno bolezen in karies ter načine, kako lahko njun nastanek preprečimo. Parodontalna bolezen je vnetje obzobnih tkiv, katerih glavni vzrok je zadrževanje zobnih oblog ob robu dlesni in v obzobnem žepu. Zobne obloge so organiziran skupek bakterij, njihovih produktov in hrane. Če zobnih oblog ne odstranjujemo redno, izzovejo vnetni odziv dlesni in obzobnih tkiv, kar povzroči umik dlesni in izgubo zob. Zato je bistvenega pomena vsakodnevno natančno ščetkanje (zjutraj in zvečer) in nitkanje zob oz. uporaba medzobne ščetke. Znaki parodontalne bolezni so krvavenje iz dlesni pri ščetkanju in nitkanju, mehke, otekle in občutljive dlesni ter majavi zobje. Karies ali zobna gniloba je najpogostejši vzrok obiskov pri zobozdravniku. Karies se pojavlja na mestih, kjer zastaja hrana. V sklenino napreduje počasi, ker je le-ta izredno trda, ko pa preide globlje v zob, napreduje hitreje. Tako parodontalno bolezen kot tudi tveganje za nastanek

kariesa preprečujemo z redno ustno higieno in ustrezno prehrano. V drugem delu je Urša Kukanja prisotnim nazorno prikazala, kako pravilno uporabljamo zobno nitko in medzobne ščetke, kako čistimo mostičke in vsadke ter kako čistimo proteze. Pri umivanju zob z zobno ščetko ne uspemo očistiti vseh površin zoba, zato je pomembna uporaba zobne nitke oz. medzobne ščetke – ti pomagata očistiti ostanke hrane in zobnega plaka med zobmi, kamor zobna ščetka ne seže. Z uporabo zobne nitke ali medzobne ščetke preprečujemo nastanek vnetja dlesni in posledično parodontalne bolezni ter zmanjšujemo možnosti nastanka zobne gnilobe na stranski ploskvi zoba. Urša nam je predstavila tudi raznolikost izdelkov za čiščenje zob, kot so razne zobne nitke, medzobne ščetke in ustne vode. Prisotni so študentkama postavili številna vprašanja, na katera so dobili izčrpne in koristne odgovore. Udeleženci predavanja smo dobili tudi vzorce zobnih nitk, medzobnih ščetk in zobnih past. ■

| Tekst in foto: Mirjam Šušmelj

Prva svetovna vojna – drugo leto vojne

Začelo se je leto 1915 in vojna se je nadaljevala z nezmanjšano silovitostjo. Vse v vojno vpletene strani so bile prepričane, da bodo zmagale in da se konec vojne približuje. Prvo svetovno vojno je na začetku zaznamovala uporaba novih orožij, predvsem strojnic, letalstva, strupenih plinov in na koncu tudi uporaba tankov.

Za generale so vojaki predstavljali le številke na papirju in jih veliko število žrtev (mrtvih, ranjenih in ujetih) sploh ni skrbelo. Za neuspehe so krivili predvsem vojake, češ da so premalo borbeni in nimajo dovolj patriotskega duha. Žal pa so oficirji avstro-ogrške armade in tudi ostalih armad za neuspehe krivili tudi domačine in jih obtoževali vohunstva oz. posredovanja podatkov nasprotnikom. Tako so se oficirji avstro-ogrške vojske znašali nad domačim prebivalstvom v Galiciji in Srbiji. Mnoge nedolžne žrtve so ustrelili ali obesili. V primerih, ko so bili domačini obtoženi vohunstva, so zasedala hitra vojaška sodišča, ki so poznala le eno besedo – »kriv«. Poznane so tudi strahote, ki so se dogajale v Srbiji na območju Mačve leta 1914, ko je bilo pobitih veliko število civilistov. Vse vojske so za svoje neuspehe mnogokrat krivile domačine, češ da vohunijo za nasprotnika in jim posredujejo podatke, pa čeprav so bili to preprosti ljudje, ki so le mirno obdelovali svojo zemljo in so le s strahom opazovali vojake, ki so korakali mimo njihovih hiš. Vojna v Galiciji med avstro-ogrsko in rusko armado je povzročila tudi beg domačinov in tako je Ameriški Slovenec v 12. številki z dne 8. januarja 1915 poročal, da je 17. novembra v Ljubljano prišlo 320 beguncev, 18. novembra pa še 200 beguncev. Poleg vseh žrtev, bolezni in uničenih domov pa je vojna začela vedno bolj opozarjati tudi s pomakanjem osnovnih prehrabnih

dobrin. Višale so se cene in revni so postajali še bolj revni. Zato je Novi čas v številki 3 z dne 14. januarja 1915 na prvi strani objavil članek z naslovom Varčujmo z živem!, v katerem je bralce opozarjal, naj posebej pri hrani in ostalih dobrinah varčujejo.

Ranjenih vojakov je bilo vsak dan več. Tako je Novi čas v številki 4 z dne 21. januarja 1915 poročal o ranjenem **Antonu Nardinu** iz 97. polka z Vogrskega, ki leži v bolnišnici v Kornenburgu, in da v bolnišnici Iglo leži **Andrej Skomina** iz 97. polka, doma iz Renč. V številki 9 z dne 25. februarja 1915 je Novi čas objavil, da v Ljudskem domu v Ljubljani leži **Fran Brankovič** iz Renč iz dom. pešpolka št. 27.

Novi čas je tudi redno objavljajal, koliko pomoči za vojake na frontah in bolnišnicah so požrtvovalni domačini zbrali. Tako je bilo v 3. številki z dne 14. januarja 1915 omenjeno: »Renče, darovi šolskih otrok: 1 par nogavic, 1 čepica, 5 paketov čokolade, 2 zavitka sveč, 9 paketov tobaka, cigaretnih 18 papirčkov, 17 škatlic vžgalic, 2 škatli cigaret, 4 svinčniki, 18 paketov tobaka za pipe, 57 razglednic«. Tudi Papež Benedikt XV. je po svojih močeh poskusil zaustaviti vojno viхро, tako je 21. januarja 1915 imel mirovni govor in okrog sebe zbral kardinale, takrat je tudi sestavil posebno molitev za mir, ki naj bi jo molili 7. februarja po celi Evropi.

Italija je sicer še vedno bila nevtralna, ampak skrivni pogovori so potekali tako z avstrijsko kakor tudi z angleško in rusko vlado in vse bolj se je začelo potihnem govoriti o težnjah Italije po ozemlju južne Tirolske, Slovenije, Hrvaške oziroma Dalmacije v zameno

za vstop Italije v vojno. Zato je avstrijska komanda polkovniku Aloisu pl. Harlu že konec leta 1914 naročila, da prične z načrtovanjem in izgradnjo utrdb na zahodni meji, ki jih je 8. januarja 1915, ko je postal direktor Direkcije za gradnjo utrdb, tudi začel.

Tako so z deli začeli tudi na območju

reke Vipave na odseku linije Šempas-Vogrsko-Vinišče. 3. februarja 1915 ob 9. uri zjutraj se je v Sarajevu izvršila smrtna obsodba nad tremi obsojenimi, in sicer Čubrinovićem, Jovanovićem in Iličem, za atentat nad Francem Ferdinandom, kar je pozneje sprožilo začetek 1. svetovne vojne.

So pa med vojnimi vestmi včasih prišle tudi razveseljujoče, tako je na primer Novi čas v številki 8 dne 18. februarja 1915 objavil: »Mrtvi se je oglasil. **Franc Pregelj** iz Renč pri Gorici je odšel s 27. dom. pešpolkom na bojišče. Od njegovih tovarišev je prišla vest, da je obležal mrtev na bojnem polju. Njegovi domači so tej govorici verjeli, ker ni bilo od Preglja že 4 mesece nobenega glasu. Veliko pa je bilo veselje njegove žene Angele, ki je pretečeni teden dobila od moža lastnoročno pisano pismo, v katerem ji naznanja, da se nahaja še v Galiciji, in sicer nepoškodovan.« Rusi so oblegali tudi trdnjavo Pšemisli (Przemysl). Novico, da so se iz obleganega Przemysla javili Goričani, ki so živi in zdravi, med njimi tudi desetnik **Mihael Bratkovič** iz Renč in **Viljem Pregelj** iz Renč hišne št. 44, je objavil Novi čas v številki 9 dne 25. februarja 1915. Domačim je bila ta novica v veliko veselje.

Vse več žrtev v vojski, mrtvih, ranjenih in obolelih vojakov je slabilo avstro-ogrsko armado in tako so vpoklicali na pregled oz. nabor tudi črnovojnike v starosti med 37 in 42 let, rojene v letnikih od 1873 do 1877, ki so se morali do 20. marca javiti občinskim uradom z vsemi potrebnimi listinami. V dnevnem časopisju pa so ostajali le članki, ki so opisovali zmage avstro-ogrške armade, junaštva in srčnost vojakov, ki so se borili za monarhijo. Preostalo je cenzura prepovedala in v časopisih je bilo večkrat polno belih lis (izrezanih člankov). Ljudje pa so se vedno bolj zavedali, da miru še ne bo. ■

| Tekst in foto: Jože Ropoša

Med slovenskih čebelarjev je varno živilo

Znano poreklo in način pridelave hrane sta lastnosti živila, ki jima osveščeni potrošniki iz dneva v dan namenjajo večjo pozornost. Izrednega pomena za ohranjanje našega zdravja in dobrega počutja je prav uživanje lokalno pridelane hrane iz domačega okolja. Takšna živila pridejo tako rekoč neposredno na naš krožnik in niso izpostavljena dolгим transportnim potem, saj s tem živila izgubljajo svojo biološko vrednost.

Zaradi kratkih transportnih poti se v živilih, predvsem v sadju in zelenjavi, ohranijo vitamini in ostale bioaktivne snovi, ki krepijo naš organizem in so tudi življenjskega pomena za naše telo. Kakovost čebeljih pridelkov se z dolgiimi transportnimi potmi in nepravilnim skladiščenjem poslabšuje, zato je najbolje, da jih uživamo čim bolj sveže in iz domačega okolja. Kratke transportne poti predstavljajo tudi manjše obremenitve za naše okolje glede sproščanja toplogrednih plinov, ki nastajajo zaradi dolgih transportov hrane. Uživanje živil iz tujega okolja poveča tudi tveganje za pojav alergij, ki so v zadnjem času v porastu tako pri odraslih kot tudi otrocih.

Ker imamo v Sloveniji izredno nizko oskrbo s hrano, z uživanjem lokalno pridelanih živil izražamo tudi podporo lokalnim proizvajalcem oz. domačemu gospodarstvu, saj prispevamo delček k ohranjanju delovnih mest in poseljenosti na podeželju. Uživanje domače hrane je neposredno povezano tudi z varovanjem in ohranjanjem okolja. Ustrezno naravno okolje je predpogoj tako za življenje ljudi, živali kot tudi za pridobivanje hrane.

Velikokrat zaradi onesnaževanja okolja slišimo o pomorih čebel. Čebele so prvi indikatorji onesnaženosti okolja. Premalo se zavedamo, da je vsaka tretja žlica hrane po vsem svetu odvisna od oprave čebel in da so čebele v naravi nepogrešljiv člen v verigi pridelave hrane. Zagotoviti potrošniku kakovostno in varno živilo je pglavitnega pomena pri ohranjanju zaupanja in pridobivanju novih uporabnikov čebeljih pridelkov, česar se čebelarji dobro zavedamo. Čebelarji se z ustreznimi postopki čebelarjenja z upoštevanjem dobre čebelarske prakse in ustrezne tehnologije čebelarjenja trudimo ohraniti takšno kakovost medu, kot jo pridelajo čebele v panju. Čebelarimo v skladu s Smernica-

mi dobrih higienskih navad v čebelarstvu, ki so osnovane na načelih sistema HACCP, in zagotavljamo sledljivost. Na nalepki za med je poleg točnega izvora medu označen tudi poln naslov čebelarja, ki je med pridelal. To je velika razlika od označb medu, ki so opredeljeni kot »mešanica medu držav, ki so ali niso članice ES«. Rok uporabe medu je lahko zelo dolgotrajen, če je med skladiščen v ustreznih razmerah. Med, ki je shranjen na toplem,

veliko hitreje izgublja svojo vrednost. Kakovost medu ogrožajo zlasti dolgotrajni prevozi na velike razdalje in skladiščenje v neustreznih razmerah. Med in drugi čebelji pridelki slovenskih čebelarjev pa pridejo v naše roke tako rekoč neposredno iz čebeljega panja, zato je ohranjena tudi njihova kakovost. Kakovost nadziramo tudi z vsakoletnimi analizami v internem laboratoriju na ČZS. Tudi varnosti čebeljih pridelkov vsa leta namenjamo veliko pozornosti in ni odveč podatek, da je bilo v zadnjih desetih letih na ostanke kemijskih sredstev analiziranih preko 1.200 vzorcev medu. Rezultati v vseh analiziranih primerih kažejo, da varnost medu, pridelanega v Sloveniji, ni ogrožena. Da svojim potrošnikom zagotavljamo še višjo kakovost in dodatno kontrolo medu, ki ga pridelujemo v Sloveniji, se čebelarji združujemo v kakovostne sheme, kot je Slovenski med z zaščiteno geografsko označbo, in kakovostni shemi zaščitenege geografskega porekla Kočevski gozdni med, Kraški med in med iz ekološke pridelave.

V Sloveniji pridelan med je glede na izsledke interne kontrole kakovostno in varno živilo, zato priporočamo uživanje čebeljih pridelkov iz lokalnega območja z znanim poreklom in od domačega pridelovalca. ■

Tekst in foto: Mag. Andreja Kandolf Borovšak in Nataša Lilek

Reja kokoši

Pogovor z Marto Koruza s KGZ Nova Gorica

Kakšne razmere moramo imeti, da si lahko omislimo jato kokoši? Denimo, da imamo okrog hiše večjo površino, ne živimo na kmetiji, a nimamo nobenih izkušenj?

Za rejo manjše jate potrebujemo hlevček ali vsaj ustrezen prostor v kakšnem drugem objektu. Biti mora suh in zračen. Če želimo, da bodo kokoši nesle tudi v obdobju krajšega dneva, jim moramo zagotoviti dovolj svetlobe, to je 14 ur dnevno. Prostor moramo vsaj enkrat na leto izprazniti, ga temeljito oprati in razkužiti. Na tla posujemo nastil. To je lahko žagovina, še bolje oblanci ali narezana slama. Biti mora suh, ne sme se prašiti in mora imeti dobro vpojno sposobnost. Po njem kokoši brskajo, izvajajo prašno kopel in se s tem zaposlijo. Moker, zbit nastil moramo redno odstranjevati. V hlevu montiramo grede, ki so zgoraj zaobljene, na katerih kokoši počivajo. Eni namenimo približno 15 cm dolžine gredi. Kokoši nesnice potrebujejo tudi gnezdo dimenzij 30 x 30 cm z mehkim nastilom. Postavljeno naj bo na mestu, kjer se bodo živali dobro počutile. Eno gnezdo zadostuje za približno sedem kokoši. Zagotoviti je treba tudi krmilnike in napajalnike. Ob tem pa moramo skrbeti za čistočo opreme.

Kako naj bo urejen izpust oziroma zunanji prostor pri pašni reji kokoši?

Če imamo možnost kokoši izpustiti na prosto, je pomembno, da je površina pokrita z vegetacijo. V tem primeru so ponoči kokoši v hlevu, čez dan pa imajo možnost izhoda na prosto. Ker pa perutnina zelo hitro uniči travno površino, je mora biti dovolj na voljo. Za eno kokoš naj bi zagotovili štiri m² travnate površine. Lahko je manjša, če je površina razdeljena v čredinke (ograde) in se tako kokoši le po nekaj dni zadržujejo na isti površini.

Ali se moramo pred izbiro pasme oz. križank odločiti, ali bi želeli kokoši le za nesnice?

Vsekakor. Napačna je odločitev rejcev, ki kupijo pitovne piščance za prirejo mesa in večino piščancev zakoljejo. Nekaj jaric, tako imenujemo ženske živali, vse dokler ne znesejo prvega jajca, pa vzredijo. Takšne kokoši so težke in znesejo mnogo manj jajc, porabijo pa veliko več krme kot kokoši nesnice.

Ali potrebuje jata kokoši vedno tudi petelina? Kakšna je njegova vloga, če nimamo namena, da bi kokoši valile piščance?

Če redimo nesnice z namenom prireje jedilnih jajc, v jati ne potrebujemo petelina. Potreben je le v plemenskih jatah, iz katerih želimo pridobiti čimveč oplojenih jajc in s tem potomcev. Če so v manjši jatah kokoši tudi

nesnic tudi petelini, so jajca pač oplojena. Drugačno obnašanje manjše jati kokoši, v kateri je petelin, od tistih brez njega je še zlasti opazno pri reji na prostem. Običajno petelin kokoši popelje nekoliko dlje od hleva.

Kakšno je priporočljivo razmerje med številom kokoši in petelinov? Je petelinov lahko več?

V plemenskih jatah, kjer želimo oplojena jajca, računamo razmerje med številom kokoši in številom petelinov 10 proti 1.

Katere pasme kokoši se v Sloveniji obnesejo za dvoriščno rejo? Je bolje, da so vse iste pasme?

Na slovenskih farmah gojijo kokoši nesnice, ki so križanke različnih pasem iz uvoza. To so večinoma rjave nesnice in so primerne tudi za manjšo rejo. Sicer pa imamo štiri slovenske lokalne pasme kokoši in sicer eno avtohtono, štajersko kokoš in tri slovenske tradicionalne slovenske pasme: slovensko grahasto kokoš, slovensko rjavo kokoš in slovensko srebrno kokoš. Slednje po izvoru niso iz Slovenije, so pa tu v neprekinjeni reji že več kot štiri desetletja. Slovenske tradicionalne pasme med seboj križajo na Pedagoško-raziskovalnem centru za perutninarstvo – na oddelku za zootehniko Biotehniške fakultete. Križanke prodajajo pod trgovskim imenom prelux – grahasta, črna in rjava nesnica. Vse lokalne pasme so primerne za manjše reje. Od križank je še posebno priljubljena grahasta prelux nesnica. Avtohtona štajerska kokoš je zanimiva predvsem zaradi svoje skromnosti, vendar pa tudi manj nese in nese jajca s svetlejšo lupino.

Skupaj lahko redimo različne pasme kokoši, vendar morajo biti hkrati vzrejene. Poznejše dodajanje kokoši v že izoblikovane jate, še posebno, če gre za barvno različno pasmo oz. križanke, je lahko problematično.

Kje kupimo kokoši in peteline in kakšna je priporočljiva starost? Raje kupimo že piščance?

Za začetnika je bolje, da začne z rejo odraslih kokoši in z manjšim številom živali. Pred tem si mora pridobiti nekaj osnovnega znanja. V prodajalnah valilnic lahko kupite dan stare piščance obeh spolov ali samo jarkice. Nekateri rejci so specializirani za vzrejo jarkice. Ti kupujejo v valilnicah jarkice, jih vzrejajo in nato prodajajo starejše. Pomembno je, da jarkice kupimo najpozneje, nekaj tednov pred začetkom nesnosti. Večina kokoši nesnic spolno dozori približno pri starosti petih mesecev. Na večjih farmah prodajajo rjave kokoši nesnice na koncu enoletne nesnosti, navadno

po ugodnih cenah. Te kokoši so še vedno primerne za rejo v manjši jatah. Nesnost bo manjša kot v prvem letu nesnosti, vendar v drugem letu še vedno dovolj dobra.

S čim krmimo kokoši? Najbrž je možnosti več. Lahko navedete tiste, ki ustrezajo sonaravni vzreji?

Pri krmljenju je res več možnosti. Na farmah kokoši krmijo s popolnimi krmnimi mešanici, kar pomeni, da dobijo vse potrebne hranilne snovi v pravih razmerjih za rast, vzdrževanje in nesnost. Ljudje tem krmilom pogosto zmotno pravijo »umetna krmila«, vendar so v njih zgolj naravne sestavine: žita, soja za zagotavljanje potreb po beljakovinah ter vitamini in minerali. Tudi v manjših rejah je krmljenje z njimi najpogostejše. Krmljenje zgolj z žitom je zelo enostransko. Za tiste, ki ga imajo doma, je smiselno kupiti dopolnilno krmno mešanico za kokoši nesnice; temu se doda dva dela mlete koruze ali mešanice žit, kot so koruza, pšenica, ječmen. Za ustrezno trdnost jajčne lupine kokoši potrebujejo dovolj kalcija. Njegov vir so lahko dobro posušene in zdrobljene jajčne lupine, nikakor pa ne smemo uporabiti svežih, ker bi pri kokoših spodbudili kljuvanje in žretje jajc.

Kako pogosto lahko od kokoši pričakujemo jajca? Je to odvisno od starosti živali in letnega časa?

Nesnica na farmi, kjer so zagotovljene optimalne rejske razmere, povprečno znese v enem letu 300 jajc. V manjših jatah, v dvoriščni reji znesejo seveda manj. Sicer pa kokoš nese jajca v serijah, kar pomeni, da znese jajce vsak dan nekaj dni zapored, lahko tudi nekaj tednov, nato pa sledi krajši ali daljši odmor. Nesnost je odvisna tudi od starosti kokoši in okoljskih dejavnikov, zato niha. V prvem letu znesejo kokoši največ jajc, nato pa vsako leto manj. Poleg tega so občutljive tako na visoke kot nizke temperature. Najbolje se kokoši počutijo pri temperaturi okrog 20 stopinj Celzija. ■

| Ingrid Kašča Bucik

VPIS V VRTEC

pri Osnovni šoli Lucijana Bratkoviča
Bratuša Renče

V torek, 1. marca 2016,
od 7.30 do 16. ure,
in sredo, 2. marca 2016,
od 8. do 17. ure,
bomo otroke vpisovali v Vrtec Renče in
Vrtec Bukovica.

Vpis bo v prostorih pomočnice ravnatelja za
vrtec na šoli v Renčah.

Ob vpisu bomo zbirali naslednje osebne podatke
otrok in staršev:

- ime, priimek in prebivališče otroka in staršev,
- datum rojstva in spol otroka,
- EMŠO otroka in staršev in davčno številko staršev,
- kontaktni naslov, telefonsko številko ali naslov elektronske pošte osebe, ki je dosegljiva vzgojitelju v času otrokovega bivanja v vrtcu,
- zdravstvene posebnosti, katerih poznavanje je nujno za otrokovo varnost in delo z otrokom.

Če se za sprejem v vrtec prijavi več otrok, kot je v vrtcu prostih mest, bo o sprejemu otrok v vrtec odločala Komisija za sprejem otrok v vrtec v skladu s kriteriji iz Pravilnika o sprejemu otrok v vrtec pri OŠ Renče (Uradno glasilo Občine Renče-Vogrsko št. 5/2010).

VIPAVSKA DOLINA

*Kdaj pa kdaj se megla neopazno in vsiljivo spusti,
v svoje roke takrat prevzame vajeti,
v človeka se naselita depresija in cinizem,
ki vladata, dokler ne pride burja in povzroči pravi vandalizem,
vse negativno odpihne stran in nam s svojo svežino polepša dan,
s svojo močjo in mrazom prav vsakogar strese,
pesimizmu v nas čisto nič ne prizanese.
A po temperamentni burji nam nov dan prinese svit,
poln upanja in pričakovanja, od optimizma opit.
So dnevi, ko nam sonce z neba nagaja
in povzroča, da dobra volja pri nas razsaja.
Sicer zelo redko, a se vendarle zgodi,
da se sneg čisto potihno k nam dol spusti,
takrat se nežnost in šepet širita v okolje,
takrat mir in ljubezen prideta na obzorje.
Da tudi dež je potreben in zaželen, vemo vsi,
saj zemljo očisti in za naravo poskrbi.
Življenje je kot vreme nepredvidljivo, včasih nežno, romantično in iskrivo,
spet drugič nam usoda primaže tako klofuto, da nas na zadnjico poseda,
takrat nam bolečina dušo razjeda,
a hvala ti, Bog, da dal si nam solze, ki nam odplaknejo žalost in jezo,
kot da bi imele z ljubeznijo sklenjeno navezo.
Pomagajo nam, da vse slabo mine,
da v mislih ohranimo le iskrene spomine.
Saj nas že za naslednjim ovinkom čaka veselje,
hrepenenje in upanje pa nam izpolnita vse naše želje,
nikdar ni dan dnevu enak, vedno je eden šibek, drugi krepak,
pri teh letih vemo čisto vsi, da življenje ni enostavno in hitro beži,
potrudimo se, da s tegobami in zagrenjenostjo
ne bo polna naša življenjska čaša,
in uživajmo v vsem, kar nam usoda prinaša. ■*

| Ana Jovanka Koglot

Iniciativa za waldorfsko šolo na Primorskem
vabi na

SREČANJE STARŠEV,
ki želijo izvedeti več o waldorfski pedagogiki
marec 2016

v prostorih Waldorfskega vrtca Kresnica v Bukovici (stara šola)
Na srečanju bo dolgoletna učiteljica ga. Brenka Štremelj Wilmar predstavila način dela v waldorfski šoli.
Ta dan bo možen tudi informativni vpis v šolo.

**INFORMATIVNI VPIS POTEKA v 1., 2. in 3. razred
waldorfske osnovne šole za šolsko leto 2016/17**

Starši malo mlajših otrok vabljeni s svojimi malčki na
IGRALNE URICE

8. marec ob 17h
DAN ODPRTIH VRAT in VPIS V VRTEC
18. marec 17h - 19h

v prostorih Waldorfskega vrtca Kresnica v Bukovici (stara šola)

Več info na : 041 760 671

waldorfsola.go@gmail.com

www.waldorf-go.eu

Iniciativa za waldorfsko šolo na Primorskem

OBJAVA REKLAMNIH OGLASOV

V Občinskem listu lahko objavljate reklamne oglase.

Cenik reklamnih oglasov:

2 strani	297 x 210 + 5 mm dodatka za porezavo	400 EUR
1 stran	297 x 210 + 5 mm dodatka za porezavo	250 EUR
1/2 strani	186 x 132 mm	150 EUR
1/4 strani	91 x 132 mm	100 EUR
1/8 strani	91 x 64 mm	60 EUR

(Cene so brez DDV.)

Oglasi morajo biti pripravljani v formatu EPS, Ai ali v visokoresolucijskem PDF-ju, v CMYK-barvnem prostoru, slikovni del 304 dpi in tekst v krivuljah.

NAVODILO ZA POŠILJANJE PRISPEVKOV

Članke za objavo v Občinskem listu je treba poslati na naslov:

obcinsko.glasilo@rence-vogrsko.si s pripisom "ZA OBČINSKI LIST".

- Tekst naj bo pisan v formatu "Microsoft Office Word".
- Fotografije naj bodo v formatu JPG, PSD ali TIF in v čim boljši resoluciji, ločene od teksta.
- Tekst in fotografije naj bodo v e-mailu pripete kot "Priponke".
- Teksti in avtorji fotografij naj bodo podpisani s polnim imenom in priimkom.
- Nepodpisanih tekstov ne bomo objavljali.
- Če so prispevki preveliki (datoteka presega 10 MB), naj se prispevek pošlje v več delih.
- **Prosimo, da se držite rokov oddaje prispevkov (naslednjič do 31. 3. 2016)!**

KMETIJA MOZETIČ RENČE

Nagradni
kupon za križanko

geslo:

.....

.....

.....

ime in priimek:

.....

naslov:

.....

telefon:

odreži in pošlji

Špageti s panceto in radičem

Sedaj je prava sezona, da si privoščimo »sukenski regut« ali tržaški radič v kombinaciji z različnimi jedmi. Velikokrat se spomnim omamnega vonja po panceti, radiču in pašti. To jed je večkrat pripravila moja mama in sedaj jo rada pripravljam tudi jaz.

Priprava tega obroka je nezahtevna in traja dobrih 20 minut.

Za špagete s panceto in radičem potrebujemo:

- 40 dag špagetov
- 4 žlice oljčnega olja
- 250 g pancete
- 100 g rdečega radiča
- 10 kosov češnjevga paradižnika
- parmezan

- 1 strok česna
- 1 majhno čebulico
- ščepec soli
- poper

Čebulo sesekljamo, jo prepražimo v ponvi in preden postane rjava dodamo še na trakce narezano panceto. Vse skupaj pražimo 3–4 minute. Nato dodamo češnjeve paradižnike in na drobno narezan česen. Vse skupaj dušimo še dodatnih 5 minut, jedi nato dodamo nasekljan radič (regut), popoprano, solimo in dušimo še dodatnih 5 minut.

Medtem testenine skuhamo v osoljeni vodi, jih odcedimo in zmešamo z omako. Serviramo v globokem krožniku na večjem

kosu rdečega radiča, posipamo z naribanim parmezanom in pokapamo z oljčnim oljem. Želim vam dober tek! ■

Renata Tischer

Zagodel nam jo je tiskarski škrat ...

V decembrski številki Občinskega lista se je v prilogi o renški osnovni šoli zgodila neljuba napaka. Spomine o poučevanju in delu na renški šoli je z nami prijazno delila gospa **Ivanka Kikelj**, ki smo jo nehote preimenovali v Nevenko. Za napako se iskreno opravičujemo. *Uredništvo Občinskega lista*

NAGRAJENCI ZA PRAVILNO REŠITEV KRIŽANKE »KOZMETIČNI SALON KATJA«

V uredništvo je prispelo 27 rešitev, izmed katerih smo izžrebali tri nagrajence.

Srečni izžrebanici so:

1. **Darinka Čotar**, Martinuči 1, 5292 Renče
2. **Franica Jež**, Martinuči 12, 5292 Renče
3. **Barbara Komic**, Vogrsko 64/e, 5293 Volčja Draga

Čestitamo. Nagrade lahko dvignejo v pisarni Avtošola MARUS, Trg 21, 5292 Renče

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE »KOZMETIČNI SALON KATJA« IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE:

Vodoravno: KAVALERIJA, AMATERIZEM, ROMANISTKA, IRO, UD, RON, KT, AŠA, EM, AI, IK, EBEN, TZARA, LERO, UIL, SOK, RR, TAU, TA, IA, OSMIČAR, SNOP, ZAKONIK, CEKAS, TOBOGAN, ANALIZA, ODA, KSILOFON, TO, AR, ZEL, ATRI, PSEVDONIM, OM, O, IO, ALB, RENN, ANN, DODATEK, JAMA, NIVA, KAPORAL, ČRT, AKAN, SI, NOJ, ADAM, PSINA, UP, LIJAK, PEDIKURA, TK, LAZURIT, OR, MASAŽE, ILKA.

Nagrada gesla: KOZMETIČNI SALON KATJA, PEDIKURA, MASAŽE.

OBČINSKI LIST – URADNO GLASILO OBČINE RENČE-VOGRSKO

Število izvodov Občinskega lista, ki ga prejmejo vsa gospodinjstva v občini brezplačno, je 1400.

Naslov: Občina Renče-Vogrsko, Bukovica 43, 5293 Volčja Draga, T: (05) 338 45 00, E: info@rence-vogrsko.si

Uredništvo: Alenka Gregorič – glavna in odgovorna urednica, Jasna Živec, Katarina Tischer Gregorič, Vesna Pahor, Bogo Rusjan, Renata Tischer in Katjuša Žigon
Lektoriranje: Jasna Živec
Oblikovanje in grafična postavitev: Matjash Matjaž Bizjak

Tisk: IZI print, d. o. o.
Datum izida glasila: 24. februar 2016

sedma

ŠELAMIJADA V RENČAH v soboto, 2. aprila 2016

foto: Marko Zorn

PRIJAVA TEKMOVALCEV

od 10. ure do 13. ure
ODDAJA ŠELAMOV – TUDI
DIVJAČINSKIH
ZA OCENJEVANJE

po 13. uri
**STROKOVNO OCENJEVANJE
ŠELAMOV**

ob 18. uri
**DRUŽABNO SREČANJE
POKUŠINA ŠELAMOV
NAJ ŠELAM PO IZBORU PUBLIKE**

ob 20. uri
RAZGLASITEV REZULTATOV

najboljši šelami bodo nagrajeni

Tekmovanje bo potekalo v Kulturni dvorani v Renčah

VABLJENI!

Društvo za kulturo, turizem in razvoj Renčeh

GLASBENI VEČERI V BUKOVICI

Občina Renče - Vogrsko in Glasbeno društvo NOVA

SEZONA V

pomlad 2016
Kulturni dom Bukovica

NOVOLETNI GLASBENI VEČER

Nedelja, 10. januar 2016, ob 18.00

Simfonični orkester CANTABILE

ZIMSKI GLASBENI VEČER

Četrtek, 11. februar 2016, ob 20.00

Duo Luca Ferrini in Črtomir Šiško
Trio flavt Trije letni časi

POMLADNI GLASBENI VEČER

Četrtek, 10. marec 2016, ob 20.00

Akademija NOVA

Zaključni koncert komornih skupin

SVIRÉLIN GLASBENI VEČER

Četrtek, 14. april 2016, ob 20.00

FVG Academy Orchestra
La Serenissima (IT)

MAJSKI GLASBENI VEČER

Četrtek, 5. maj 2016, ob 20.00

Big band VOX

POLETNI GLASBENI VEČER

Četrtek, 2. junij 2016, ob 20.30

Adriatic Jazz Quintet (IT)

INFORMACIJE IN REZERVACIJA VSTOPNIC:

vstopnice@igdnova.si | +386 40 436 934

Organizator si pridržuje pravico do spremembe programov.

Rok za oddajo prispevkov za naslednjo številko
Občinskega lista je

31. marec 2016

Naslov za pošiljanje
prispevkov za Občinski
list: **obcinsko.glasilo@**
rence-vogrsko.si
s pripisom: **ZA**
OBČINSKI LIST

foto: Suzana Kerševan